

446-2/10
Nr

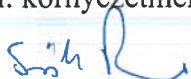
ENVIROMENT Környezetvédelmi, Mérnöki és Szolgáltató Betéti Társaság
3070 Bátorfaterenye Ózdi út 123. Tel.: 20/9779-470

Nagykökényes Település Környezetvédelmi Programja

Készítette:

Hajdu Diána
okl. környezetmérnök

Szőke Tamás
okl. gépész-, környezetmérnök

2010.

Tartalomjegyzék

Tartalomjegyzék.....	2
Bevezetés.....	3
I. A feladatellátás jogi eszköz- és feltételrendszere	4
II. A környezetvédelmi program stratégiai alapelvei	4
III. Nagyköényes település bemutatása	6
IV. A település környezeti állapota az önkormányzati feladatellátás tükrében	9
IV. 1. A települési környezet tisztasága, épített környezet védelme.....	9
IV. 2. Csapadékvíz elvezetés, belterületi vízrendezés.....	13
IV. 3. Kommunális szennyvízelvezetés és –kezelés, szennyvíztisztítás	16
IV. 4. Kommunális hulladékkezelés, hulladékgazdálkodás	19
IV. 5. Lakossági és közszolgáltatási eredetű zaj, rezgés és légszennyezés elleni védelem	22
IV. 6. Helyi közlekedésszervezés.....	27
IV. 7. Vízellátás, vízbázisvédelem	29
IV. 8. Energiagazdálkodás	30
IV. 9. Zöldterület-gazdálkodás, táj- és természetvédelem	32
IV. 10. Rendkívüli környezetszennyezések (havaria)	33
IV. 11. Időszaki lakossági tájékoztatás, környezeti nevelés	34
V. A környezeti elemekre vonatkozó elérni kívánt célok, célállapotok összefoglalása, operatív programok	36
V. 1. Hulladékgazdálkodás.....	36
V. 1. 1. Térségi Hulladékgazdálkodási projektben szereplő célok megvalósításának elősegítése	36
V. 1. 2. Szelektív hulladékgyűjtési rendszer bővítése.....	37
V. 1. 3. Bio(szerves) hulladék lakossági komposztálásának elősegítése	38
V. 2. Csapadékvíz elvezetés és felszíni vízrendezés	40
V. 2. 1. Belterületi vízrendezési tervek elkészítése, hiányzó árokrendszer kiépítése, meglévő árokrendszer karbantartása	40
V. 2. 2. Patakmeder tisztítás.....	41
V. 3. Szennyvízkezelés.....	41
V. 4. Levegőminőség javítása, közlekedésszervezés	43
V. 4. 1. Szilárd, minőségileg jobb burkolatú arányának növelése	43
V. 5. Lakossági allergizáló gyomnövények kiemelten parlagfű és fekete üröm mentesítő akciók szervezése	44
V. 6. Talaj- és talajvíz védelem.....	45
V. 6. 1. Környezatkímélő mezőgazdasági művelési módok elterjesztése.....	45
V. 6. 2. Irányelvek kidolgozása a mezőgazdasági műtrágyák- és növényvédő szerek használatra	46
V. 7. Energiagazdálkodás.....	47
V. 7. 1. Közterületi energiafelhasználás csökkentése	47
V. 7. 2. Közüteményi energiafelhasználás csökkentése	48
V. 7. 3. Lakossági tájékoztatás az energiatakarékossági lehetőségekről.....	50
V. 7. 4. Zöldfelület megőrzése, természetes növényzet fenntartása.....	50
V. 8. Szemléletformálás, környezeti nevelés	51
V. 8. 1. Lakossági szemléletformálás.....	51
V. 8. 2. Környezettudatos nevelés	52
V. 9. Parkok, zöldfelületek karbantartása, fejlesztése.....	53
V. 10. Hiányzó helyi rendeletek és szabályzatok megalkotása (jogalkotás).....	54
VI. Környezetvédelmi feladatok finanszírozása	55

Bevezetés

Az emberi társadalom, a gazdaság és a természet egyetlen komplex rendszerbe foglalt egységet alkot, amelyben az egyes elemek folyamatos kölcsönhatásban vannak egymással. Az emberiség kialakulásának kezdete óta egyre tágabbá vált az a természeti tér, amelyben az ember aktív tevékenységével jelentős változásokat okozva behatolt. Az emberi tevékenység környezetet alakító hatása a technika, a gazdaság fejlődésével méreteit tekintve egyre jelentősebb lett. Az emberi eredetű, ún. antropogén hatások szabályozásra szorulnak, annak érdekében, hogy azokat a körülményeket meg lehessen őrizni, amelyek az emberiség számára az életfeltételek hosszútávon való biztosításához, a fejlődés fenntartásához szükségesek.

A fenntartható fejlődés gondolata 1993-ban a Brundtland jelentésben került megfogalmazásra, amely szerint a fenntartható fejlődés olyan formája a fejlődésnek, mely a jelen igényeinek kielégítése mellett nem fosztja meg a jövő generációját saját szükségleteik kielégítésének lehetőségétől.

A világ fejlett országaiban a társadalom-gazdaság-környezet viszonyrendszerén belül az utóbbi években, évtizedekben arányeltolódások voltak tapasztalhatók. A kormányzati környezetpolitikák a korábbi szűken értelmezett környezetvédelemtől a fenntartható fejlődés széleskörű célrendszerének megfogalmazásához jutattak el, amely a korszerű környezetpolitikai programok vezérelvévé vált.

A fenntartható fejlődés lényege, hogy egyensúly kialakítására és megtartására kell törekedni a gazdasági, környezeti, műszaki és társadalmi feltételek között. Ennek alapját képezi a természeti erőforrásokkal való ésszerű és hosszú távon is takarékos termelési és fogyasztási magatartások kialakítása.

Hazánkban a környezetvédelem keretrendszerét „A környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. számú LIII. törvény” tartalmazza.

A jogszabály előírja, hogy az önkormányzatoknak önálló települési környezetvédelmi programmal kell rendelkezniük, melyben külön figyelmet kell fordítani az alábbi-infrastrukturális jellegű környezetvédelmi problémákra:

- települési környezet tisztasága
- csapadékvíz elvezetés
- kommunális szennyvízkezelés, - gyűjtés, - elvezetés, -tisztítás
- kommunális hulladékkezelés
- lakossági és közszolgáltatási eredetű zaj, rezgés és légszennyezés elleni védelem
- helyi közlekedésszervezés
- ivóvízellátás
- energiagazdálkodás
- zöldterület-gazdálkodás
- feltételezhető rendkívüli környezetveszélyeztetés elhárításának és a környezetkárosodás csökkentésének településre vonatkozó feladatai.

Miután a programban foglalt feladatok átfogják az egész infrastruktúrát, kapcsolódnak az önkormányzati vagyonhoz, az önkormányzati ellátási feladataihoz és kötelezettségeihez, ezáltal minden önkormányzati szintű döntésnek környezetvédelmi összefüggései is vannak.

A törvényben foglalt előírások, a Nemzeti, valamint a Heves Megyei Környezetvédelmi Programban foglaltakkal összhangban készült el Nagykökényes település környezetvédelmi programja.

A település környezeti jellemzőit a III. fejezet tartalmazza, rávilágítva azokra a tényezőkre, folyamatokra és emberi tevékenységekre amelyek alakítják a helyi, a települési környezet helyzetét.

Erre az elemzésre épül a IV. fejezet operatív programja, amely a településre jellemző speciális problémákat, prioritásokat és célkitűzéseket határozza meg a környezetállapot különböző objektív mutatóinak értékelését és a társadalom környezeti elvárásainak megfogalmazását követően.

Az operatív program magában foglalja a megvalósításhoz szükséges eszközrendszert, amely tartalmazza a tervezési, szabályozási és finanszírozási feladatokat, előrejelzi a programok pénzügyi igényeit és javaslatokat ad a finanszírozás lehetséges forrásaira (a jelenlegi pályázati forráslehetőségekre tekintettel).

Hangsúlyozni kívánjuk, hogy az elkészített környezetvédelmi program a nyitott tervezés keretében készült, a jövőben az általa nyújtott keretek között dinamikusan módosulhat.

I. A feladatellátás jogi eszköz- és feltételrendszere

A törvényekhez kapcsolódó szakmai rendeletek a törvényekben foglaltak végrehajtásának konkrét szabályait rögzítik.

Az önkormányzatok számára a környezetvédelmi program készítésének szükségességét a környezet védelem általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény írja elő.

Az önkormányzati és a környezetvédelmi törvény biztosítja az önkormányzatok számára a helyi jogszabályalkotás lehetőségét.

II. A környezetvédelmi program stratégiai alapelvei

A környezetpolitika alapvető prioritásai az alábbiakban összegezhetők:

- az emberi egészség veszélyeztetésének csökkentése, megszüntetése, az életminőséget befolyásoló környezeti elemek védelme
- a biodiverzitás, a bioszféra sokszínűségének megőrzése
- a gazdasági és környezeti fejlődés harmonikus rendszerének megvalósítása

A település kidolgozott környezetvédelmi programja az alábbi alapelveken nyugszik – a Nemzeti és a megyei Környezetvédelmi Programban foglaltakkal összhangban:

- a fenntartható fejlődés, mint a környezetpolitika központi gondolata

A fenntartható fejlődés a környezeti értékek megtartását és a jövő generációiért érzett felelősség elvét érvényesíti. A társadalom fenntartható fejlődése a környezet fenntartható használatát jelenti, vagyis azon lényeges alapelvet határozza meg, mely szerint úgy kell és lehet javítani az emberi élet minőségét, hogy közben a természeti

erőforrások és az élet fenntartható ökológiai rendszerek teherbíró és megújuló képességeinek határain belül maradjunk.

- **káros környezeti hatások megelőzésének, prevenció elve**

(kormányrendeletben előírt környezeti hatásvizsgálatok elvégzése, elvégeztetése, a környezeti auditálás és a környezeti teljesítményértékelés rendszere, a kialakult szennyezések, környezeti károsodások felszámolása).

A fenntartható fejlődés céljainak fontos eszköze kell legyen a prevenció, a megelőzés. A megelőzés általában ökonómiai szempontból is hatékonyabb megoldás az utólagos beavatkozásoknál, mely a már kialakult károk megszüntetésére törekszik, másrészt sajnos nem ritka esetekben a természeti értékekben okozott kár nem helyreállítható.

- **elővigyázatosság elve**

Súlyos vagy visszafordíthatatlan környezeti károk előfordulási kockázatának csökkentése érdekében ezen elvet alkalmazni kell. A technikai, gazdasági fejlődéssel egyre bonyolultabb termelési rendszerek alakulnak ki, melyeknél a bizonytalansági tényező a környezeti hatások vonatkozásában növekszik. Az esetleges tudományos bizonytalanságokra tekintettel a döntéseket az elővigyázatosság elvének megfelelően kell meghozni.

- **környezeti szempontok külső és belső integrálása**

A gazdasági, társadalmi tevékenységből eredő környezeti hatások szükségessé teszik, hogy a környezetvédelmi szempontok más szakági politikákba is beintegrálódjanak (pl. energia-, közlekedés- vagy mezőgazdasági politika).

A környezeti hatások áttételes jellegűek, az egyik környezeti elemtől a másikig terjednek, terjedhetnek, így a környezetpolitikán belül is szükséges a részpolitikák összehangolása, integrálása.

- **környezeti szempontok beépítése a gazdasági folyamatokba**

Szennyező fizet elv és a használó fizet elvének alkalmazása, annak érdekében, hogy a természeti erőforrásokat használó, illetve azokat terhelő, károsító tevékenységet folytatók teljes felelősséget vállaljanak – így anyagi felelősséget is – tetteikért. Ez a piaci mechanizmus környezeti szempontok szerinti alkalmazását is jelenti.

- **környezetpolitika regionalizálása**

Helyi és területi önkormányzatok hatékonyabb együttes fellépése az elérni kívánt környezetvédelmi célok megvalósítása érdekében.

- **szubszidiaritás és partneri viszony alkalmazása**

A szubszidiaritás azt jelenti, hogy az elsődleges felelősséget és a döntéshozatali kompetenciát az igazgatási hierarchia lehető legalacsonyabb szintjén kell tartani, mely szinten a felmerült problémák is hatékonyabban megoldhatók.

A partneri viszony a különböző közigazgatási szintek közötti konstruktív együttműködést és feladatmegosztást jelenti.

A stratégia célul tűzi ki az önkormányzati környezetvédelmi példamutatást, mely nélkül nem várható el a lakosságtól és a vállalkozóktól a környezetvédelem érdekében történő cselekvés. Ehhez a példamutatáshoz nem csupán a „jó gazda” módjára való viselkedés, de a jogszabályok következetes betartására is szükség van.

- **környezeti rehabilitáció és helyreállítás alkalmazása a sérült területeken, az új fejlesztésekkel párhuzamosan.**

III. Nagykökényes település bemutatása

A település földrajza, elhelyezkedése és megközelíthetősége

Nagykökényes a hatvani kistérségben, Heves megye legnyugatibb települése, az Észak-Magyarországi régióban helyezkedik el.

1. számú térkép: A település elhelyezkedése

A község szomszédságában az alábbi települések találhatók:

- északról Zagyvaszántó, Petőfibánya, Héhalom és Erdőtarcsa
- nyugatról Verseg
- keletről Lőrinci
- délről Heréd település.

A terület, mérsékleten meleg, száraz, folyóvizek által feltöltött síkság.

A település természetföldrajzi besorolása:

Északi-középhegység nagytáj

Észak-magyarországi medencék tája

Felső-Zagyva-Tarna közti dombság kistáj csoport

A csapadék évente 580-610 mm, a középhőmérséklet 9,5-10 °C, az évi napsütéses órák száma 1920 körüli.

Területe alacsony dombság, a legnagyobb tengerszint feletti magasság a 150 m-t alig haladja túl. A falu határában és a településtől keletre a Bér patak folyik.

Növényzetét kultúrákások és löszpusztagyepek alkotják, benne kisvadak és madárfajok élnek. Erdőterülete elenyésző, talaja barna erdőtalaj.

A település földrajzi fekvése megközelíthetőség és a közlekedés szempontjából optimális. A község a 21-es főútról 6 km-es aszfaltozott útról érhető el.

A legközelebbi vasútállomás a Hatvan-Salgótarján vasútvonalon Hatvan.

Nagykökényes története

Nagykökényes és környéke hatezer év óta folyamatosan lakott terület.

Az első írásos emlék 1235-aól származik, mely Kokins nevén említette a települést.

Nagykökényes község XI. században feltehetően a Szolnok nemzetség birtoka volt. A nemzetség ez ágának a XII. században való elszegényedésével, gyengülésével hozható kapcsolatba, hogy a század közepe táján e terület már a Kökényes-Radnót nemzetség birtokába került.

A falu neve és a XII. század utolsó negyedében a premontrei prépostság megalapítása arra enged következtetni, hogy a településen alakult ki a nemzetség központja. A település templomának középkori maradványai alapján megállapítható, hogy a tatárjárás idején a falu és a prépostság is súlyos károkat szenvedhetett.

A nemzetségnek nógrádi ága a XIV. század elején kihalt, s Kökényes és az ahhoz tartozó birtokok 1315-ben a Kacsics-nembeli Simonra szálltak. A prépostság kegyurai ettől kezdődően a Kacsics-nembeli birtokosok. A Kökényes nemzetség kihaltával az útvonalak kereszteződésében települt falu s az itt alapított prépostság is hanyatlásnak indult. Megkezdődött az egykor jelentős birtok felbomlása. A birtokhoz tartozó Bér, Palotás s talán Erdőtarcsa és Héhalom is már a XIV. század elején királyi birtok volt. Kökényes a Kacsicsok Salgai ágának kezéről 1413-ban a Gömör megyei Derencsényiek birtokába került. 1428-ban Kwekenyesmonastora néven említik. 1493-ban a Szobi család is birtokos itt. A XVI. század elején a Derencsényiek már csak részbirtokosok Kökényesen, kisbirtokos nemesek mellett.

A török hódoltság kezdete táján a falu és a prépostsági épületek jelentős károkat szenvedhettek. A szerzetesek már korábban elhagyták a prépostságot. Hatvannal együtt Kökényes is hamar hódoltsági terület lett (1544). 1559-ben 24 adóköteles házat írtak össze Kökényesen. A prépostság köveinek nagy részét a törökök a hatvani vár javításához, erősítéséhez használták fel.

A hódoltság megszűnte után a Podmaniczky és az Orczy családok birtokába került Kökényes. 1714-ben újjászervezték a vérségi plébániát, s Kökényes filiája lett. Ez a kapcsolat 1854-ig tartott.

Önálló plébániává való alakulása óta vezetik az anyakönyvet. A település lélekszáma: 1912-ben 797 fő és 1970-ben 830 fő.

A Bér-patak nyugati partján húzódó dombvonulat lábánál vezető út két oldalán települt a falu. Az útkanyar feletti dombon áll a Római katolikus plébániatemplom, s közelében, az oda felvezető út északi oldalán a plébánia épülete. A falu az Aszód-Verseg-Zagyvaszántó-Pásztó (vagy Gyöngyöspata) és a Hatvan-Heréd-Erdőtarcsa-Acsa (vagy Buják) felé vezető utak keresztezési pontjában települt. Ezek az utak a Zagyva és a Galga völgyét kötötték össze, s így Kökényes a középkorban jelentős csomópont, vámhely lehetett.

A népesség száma 1949. január 1.- én 896 fő, melyből 91 % földműveléssel foglalkozott, ugyanekkor 185 lakóház állt, melyből egyalakásos 175; a lakások száma 214, közülük 126 egyszobás.

A 100 lakásra jutó lakosok száma 419. 1955-ben három kisiparos élt a községben. A falu területe 1956. február 1-jén 3004 kat. Holdat tett ki. A mezőgazdasági terület 2897 kat. hold volt, melyből 990 hold szocialista szektorban, 1899 hold egyéni tulajdonban volt.

A település neve 1903-ig Kökényes volt, megye szerinti beosztása alapján 1950-ig Nógrád megyéhez tartozott, majd ezt követően közigazgatásilag Heves megyéhez került.

A faluban a vezetékes villamos energia 1954-től érhető el.
1956.-ban két ástott közkút volt a községben.

A község tíz éven át Heréd községhez tartozott Közigazgatásilag, a rendszerváltás óta önálló.

A területi adottságok a Heréd községgel való együttműködést azóta is szükségessé teszik.

Közművek előzetes összefoglaló jellemzése

A város villamos energia, gáz- és vezetékes ivóvízellátása megoldott.
A község infrastruktúrája folyamatosan fejlődik.
A telefonhálózat nagyobb volumenű fejlesztésére 1993-ban került sor.
Nagykökényesen már nincs földút, de az utak minőségi javításra szorulnak.

A vezetékes ivóvíz teljes körűen biztosított.

A gázhálózat kiépítése 1995-ben történt meg, év végére már a lakások 63 %-a használhatta ezt a korszerű fűtőanyagot.

Közterületeken 2 db vízkifolyó vehető igénybe.
A kereskedelmi alapellátást 4 kiskereskedelmi Bolt (ebből 3 élelmiszerüzlet) és 2 vendéglátó egység biztosítja.

Egy nagyobb gazdasági szervezet működik a faluban, a Mezőgazdasági Szövetkezet, mely gépműhellyel és Tamotapusztán baromfi ágazattal rendelkezik.

A lakosság egyharmada nyugdíjas.

A munkanélküliek száma 50 körüli; az aktív lakosság nagy része Hatvanban dolgozik.

A közhasznú alkalmazottakat a parkosításban, az utak rendbe tételében foglalkoztatják.

- a település területe.....17,29 km
- lakónépesség.....625 fő
- lakásállomány.....258 db
- vezetékes ivóvízzel ellátott.....238 db
 - csatornahálózatba bekötött.....65 db
 - vezetékes gázzal rendelkező.....214 db
 - telefonnal ellátott lakások aránya.....82 %
- Burkolt (portalánított) utak aránya.....100 %
- kereskedelmi szálláshely.....0 db
- vendéglátó egységek száma.....2 db
- kereskedelmi üzletek száma.....4 db
- vállalkozások - egyéni vállalkozók száma....1/15 db
- közvilágítás.....korszerűsítve

IV. A település környezeti állapota az önkormányzati feladatellátás tükrében

IV. 1. A települési környezet tisztasága, épített környezet védelme

A település környezetvédelmi tevékenységének megítélésében jelentős szerepe van a település tisztaságának. Nemcsak a kívülálló, hanem a községben élő ember számára is a legszembevetőbb a közterületek tisztasága, a zöldterületek gondozottsága, közutak állapota. A települési környezet rendezettsége, tisztasága növeli az ott élők komfortérzetét, esztétikusabb életteret biztosít.

Közterületek, zöldfelületek fenntartása

A közterületek, zöldterületek **fenntartását Nagykökényes település önkormányzata végzi, jellemzően falugondnok alkalmazásával és közhasznú foglalkoztatás keretében. E célra alkalmazott közmunkások átlagos éves létszáma 2 fő.**

A **zöldterület gazdálkodással** külön fejezetben foglalkozunk, de itt kell említést tenni arról, hogy a környezeti tényezők közül ez az a – talán legjelentősebb elem –, melynek fejlesztése illetve fenntartása **jóhatással van a többi környezeti elemre.**

A zöldterület a belterület jellemzően növényzettel fedett része, amely közhasználatú, rekreációs szerepet is betöltő, díszkertként is funkcionál a köztér.

A települési zöldfelületek területi kiterjedése: 70.000 m².

Zöldfelületként tartjuk nyilván a temető, valamint a sportpálya területét is, ahol a helyi építési szabályzatban foglaltak alapján a beépítésnél alkalmazható legkisebb zöldfelületi arány 60 %.

A főutca mellett meglévő közparkok mellett új közparkokat jelöl a település rendezési terve, ezek az alábbiak:

- volt Dessewffy kúria mellett (89 hrsz.)
- Petőfi S. út mellett (291, 292 és 293 hrsz-ú területek)
- 294 hrsz-ú új épület templommal szembeni teresedésében.

A Bér patak melletti területen 3 ha-nyi területi kiterjedésű gazdasági erdőterület található, mely szintén a települési zöldfelület sajátos részét képezi.

A helyi környezet védelméről, a közterületek és ingatlanok rendjéről, a település tisztaságáról szóló 2009. év novemberében módosított **13/2004. (IV. 19.) helyi önkormányzati rendelet** a település belterületére vonatkozóan a közterületek, zöldterületek fenntartásával, gondozásával kapcsolatos feladatokat szabályozza és a település állampolgárai számára is tartalmaz feladatokat.

A községben közterület felügyelet, illetve egyéb ellenőrzést végző szervezet nem működik.

Az önkormányzati tulajdonú közterületek szervezett, rendszeres tisztántartásáról, portalanításáról, általános jellegű takarításáról, síkosság-mentesítéséről, a szilárd burkolatú

utak tisztántartásáról, szeméttárolók kihelyezéséről, ürítéséről az önkormányzat a polgármesteri hivatal útján gondoskodik.

A településrészek szerkezetében bekövetkezett változások, a kellemes és vonzó lakókörnyezet kialakítása megkívánja a település parkosítását, a bel- és külterület fásítását, mely egyben az új és régi településrészek egységes szerkezetbe rendezésének egyik fontos eszköze.

A település zöldfelületének növelése érdekében az önkormányzat folyamatosan keresi a pályázati forráslehetőségeket.

Épített környezet védelme

A község közigazgatási területe: 1.729 ha. Ebből 67 ha a belterület, 1.662 ha a külterület.

A település földrajzi fekvése illetve területi elhelyezkedése egyértelműen meghatározza a település szerkezetét. A település jelenlegi képét a természeti elemek mellett az épített környezet határozza meg.

A településrészek magját alkotó településszerkezet hely- és kultúrtörténeti jelentősége felértékelődik, így különösen fontos, hogy a településrészek régi, jellemző építészeti emlékeit egy-egy jellemző településrészét megóvják, felújítsák.

1. számú fotó: Nagykökényes település látképe

Nagykökényes község településszerkezeti tervéről a 41/2005. (VIII. 25.) Ör. Rendelet rendelkezik.

Az épített és természetes környezet kiemelkedő részei, műemléki, kulturális, idegenforgalmi értékek

Országos műemléki védelem alatt álló objektumok

Művi értékvédelem

Műemlékek

- ❖ Római katolikus templom
- ❖ Volt Dessewffy kúria

Műemléki környezetek

Helyi művi értékek

- ❖ Régi istálló
- ❖ Szent Antal szobor

Régészeti lelőhelyek és leletek

Természeti értékek

Természeti területek (Bér patak völgyében)

Helyi természetvédelmi területek

- ❖ Volt Dessewffy kúria kertje
- ❖ Szemere kert

Közutak állapota, felújításra szoruló közutak

A rendszeres tisztításba bevont útfelület nagysága 8,24 km².

Az önkormányzat kezelésében nem áll külterületi út. Az önkormányzat által kezeltetett belterületi út hossza 3,4 km, mely szilárd burkolattal ellátott. Az utak állapota alapján a burkolat javításra, felújításra szorul.

A közeljövőben javítani, fejleszteni kívánt útszakaszok az alábbiak az önkormányzat adatszolgáltatása alapján: Szabadság út, Táncsics út, Bem út, Klapka út fele, Arany János út mintegy 1800 m hosszan.

A téli síkosság mentesítéshez felhasznált anyag konyhasó és homok.

Az önkormányzat nagy hangsúlyt fektet az úthálózat minőségének megőrzésére, állapotának fenntartására.

Ezen feladat teljesítése érdekében folyamatosan keresik a pályázati forráslehetőségeket, az elmúlt időszakban a feszített költségvetés, valamint a megfelelő mértékű pályázati források hiánya miatt útfelújításra nem került sor.

Település rendezési terv

A község rendelkezik településrendezési tervvel, melyet a PESTTERV Kft. készített 2005-ben.

Nagykökényes község településszerkezeti tervéről a 41/2005. (VIII. 25.) Ör. Rendelet rendelkezik.

A község helyi építési szabályzatát Nagykökényes község önkormányzatának képviselő testülete a 8/2005. (VIII. 25.) számú ök. rendeletében fogadta el.

A környezetvédelmi program összhangban van a település rendezési tervével, valamint a helyi építési szabályzatról szóló rendelettel.

Specifikus és operatív célkitűzések, javaslatok:

- Fokozott hangsúlyt kell helyezni a közterületek, zöldterületek fenntartására, fejlesztésére. Ezen elvárás az önkormányzatnak a közmunkaprogram keretében kitűzött éves feladatterv kidolgozásánál érvényre kell juttatni.
- Évente egy-két alkalommal továbbra is a lakosság részére lomtalanítási akciót kell szervezni, főként a háztartásokban keletkező, feleslegessé vált lom hulladékok összegyűjtése, rendezett módon történő ártalmatlanítása céljából, azzal a szándékkal is, hogy a közterületeken illegálisan elhelyezett hulladékok mennyisége csökkenjen.
- Fokozottan érvényt kell szerezni a 13/2004. (IV. 19.) Ör. Rendelet előírásainak.
- Erőteljesebb propaganda kifejtése a településtisztasággal összefüggő lakossági tudatformálás területén. Lakossági tájékoztatás a kötelezően ellátandó településtisztasági feladatokról, az ingatlanulajdonosok kötelezettségeiről.
- Műemléki, vagy régészeti jelentőségű területen, annak környezetében területet felhasználni, építési telket kialakítani és beépíteni csak a Kulturális Örökségvédelmi Hivatal által előírt módon és hozzájárulásával, továbbá a jogszabályokban foglaltak betartásával szabad.
- A régészeti lelőhelyeken tervezett földmunkák (bontás, alapozás, pince- és mélygarázs építés, közművesítés, egyéb nyomvonalas létesítmények kiépítése, tereprendezés), illetve telekalakítás engedélyeztetési eljárása során a Kulturális Örökségvédelmi Hivatal területileg illetékes Regionális Irodáját szakhatóságként meg kell keresni. A kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. Törvény 63. § (4) bekezdése alapján.
- A helyi értékek védelméről a közeljövőben külön önkormányzati rendelet alkotandó, melyben szabályozásra kerülnek a jogok és kötelezettségek.
- Ha régészeti lelőhelyen kívül eső területen földmunkák során váratlan régészeti lelet vagy emlék kerül elő a kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény 24. §-ában foglaltak szerint kell eljárni, a Nógrád Megyei Múzeumok Igazgatóságát haladéktalanul értesíteni kell.
- Az illegális szemétkukák keletkezésének visszaszorítása érdekében át kell tekinteni az önkormányzat helyi szabályozásából adódó lehetőségeket, szigorúbb szankcionálással a megelőzés irányába kell elmozdulni. Polgárőrség és mezőőrök általi szigorú ellenőrzési rendszer pl. külterületi utak vonatkozásában.
- Összefogva az egyéb érdekelt szervezetekkel, civil szervezetekkel törekedni kell a természetvédelmi értékek további megelőzésére illetve azok helyreállítására, óvására illetve azok természeti állapotának fejlesztésére, bemutatására.
- Szélesebb körben be kell vonni a helyi lakosságot a szűkebb és tágabb környezetük védelme, alakítása, fenntartása érdekében. Kiemelt szerepe lehet a már óvodás és iskolás korban elkezdett környezeti nevelésnek és a civil szervezetekkel való együttműködési megállapodásoknak, cselekvési akcióprogramoknak (civil kontroll).
- Lehetőség szerint pályázni kell új játszótér építésére, valamint ezen területek köré a zöldterületeket növelve parkokat, sövény sorokat javasolt kialakítani, figyelembe véve a megfelelő – lehetőleg őshonos fajokból álló növénytakasulási formák megválasztását. Itt elsősorban dús lombkoronájú, nagy zöldfelülettel rendelkező növényeket célszerű választani, mert ezek a keletkező porszennyeződések nagy részét is felfogják, valamint a gyerekek számára javítják a rendelkezésre álló

levegő minőségét. A játszótéri eszközöknek a nemzetközi szabványoknak megfelelő, természetbarát anyagból kell készülnenek, ezzel egyfajta környezeti nevelésre és tudatformálásra is alkalmasak.

- A nagyobb kiterjedésű, levegő minőségét javító, „települési tüdő” funkciót betöltő zöldterületeket a beépítéstől meg kell óvni, megőrzésükről, állapotuknak fenntartásáról gondoskodni kell.
- A téli síkosságmentesítés során előnyben kell részesíteni a környezetkímélő anyagokat a sóval szemben.
- Figyelmet kell fordítani az épített környezet nevezetességeinek, értékeinek megőrzésére, összegyűjtésére. Fontos feladat a hagyományos jellegzetességeket mutató településkép fennmaradásának, a települések múltjának megőrzése, a különleges értékek bemutatására, akár egy emlékhely létrehozásával.
- Infrastrukturális fejlesztésekkel el kell érni, hogy az átutazó turisták fedezzék fel a település valamennyi természeti és kulturális értékeit, töltsön a községben több időt, és így növekedjen meg az átlagos turisztikai vendégéjszakák száma.
- A mozgáskorlátozottak közlekedéséhez szükséges műszaki létesítmények (rámipát, útszélén szegélydöntések stb.) kiépítése.
- A zöld- és közterületek kezeléséhez, utcafásításhoz speciális mini-célgép beszerzése és működtetése javasolt.
- Az oktatási-nevelési program fő feladatává kell váljon a környezetvédelem és az azzal való együttélés.

IV. 2. Csapadékvíz elvezetés, belterületi vízrendezés

Települési vízrendezés fő feladatai, általános elvei

A települési vízrendezés feladata a községet fenyegető vízkárok megelőzése és elhárítása.

A csapadékvíz megfelelő elvezetése a beépített területekről a közúthálózat, közterületek használhatóságának jelentős minőségváltozását eredményezi, az épített környezet műszaki állapotának megőrzésében játszik szerepet.

A település felszíni vizei és csapadékvíz-elvezető rendszere

A település közigazgatási területét érinti a Bér (Vanyarc) patak, amely a Zagyva folyó vízgyűjtő területéhez tartoznak.

A településrészek csapadékvíz elvezetését, a természetes élővízfolyásokba vezető földmedrű illetve burkolt árokrendszer és csapadékcatorna hálózat biztosítja.

A városban kiépített útárkok hossza:	4,0 km
Nyílt csapadékcatorna hossza:	100 m
Külvízcsatorna hossza:	200 m.

Az önkormányzat kezelésében lévő csapadékvíz elvezető rendszer állapota utcánként eltérőnek mondható.

Szükség szerint kerül sor padkarendezésre, valamint a földmedrű árkok tisztítására.

A vízelvezető rendszer karbantartását vállalkozók végzik az önkormányzattal kötött megbízási szerződésben foglaltak szerint.

Szükség szerinti rendszerességgel kerül sor a patakok kotrására, a meder alján kiüledett iszap és hordalékanyag kitermelésére.

Csapadékvíz-elvezetéssel összefüggésben jelentkező környezetvédelmi problémák, környezeti hatások:

A felszíni vízkészletek – melyek a csapadékból, valamint az élővizekből tevődnek össze – a külső szennyeződésekre igen érzékenyek, ezért a szennyeződésektől való megóvásuk kiemelten fontos feladat.

A **vízfolyások** csak akkor tudják feladatukat betölteni, ha **rendszeres karbantartásukat elvégzik**. A fenntartás legfontosabb feladata az árokba került idegen tárgyak (tuskók, háztartási szemét stb.) eltávolítása, a meder feliszapolódásának és kezdődő rongálódások megszüntetése, a mederoldal és a töltések kaszálása – amennyiben nem betonlappal burkolt az árok.

A **medrek rongálódásra nagyon érzékenyek, könnyen megsérülnek**, így funkcióképességük – vízelvezető képességük – lecsökken. Követelmény, hogy a medrek mélysége, esése, keresztmetszelvege megfelelő legyen, a **nyílt árokok gyakori tisztítást és ellenőrzést igényelnek**.

Belterületi vízrendezés, jövőbeli tervek, hiányzó árokrendszer kiépítése, meglévő árok rendszeres karbantartása

A rendkívüli mennyiségű esőzések alkalmával az összegyűlő csapadékvíz az utcákon történő felszíni lefolyása miatt utak állagát rongál(hat)ja, és akadályoz(hat)a a közlekedést, és veszélyt jelent(het) az ingatlanokra.

A belterület vízrendezési terv elkészítése, az egyes területeken hiányzó csapadékvíz elvezető hálózat kiépítése, a meglévő árokrendszerek rendszeres karbantartása, patakrendezés biztosítja a lakókörnyezet minőségi javítását.

A vízrendezési létesítmények folyamatos karbantartásával, felújításával együtt nyílik lehetőség a belterületi úthálózat karbantartására és felújítására, illetve a szükséges új utak megépítésére.

A táj változatosságához, a fajok sokszínűségéhez jelentős mértékben hozzájárulnak a térség patakjai, vízfolyásai, felszíni vízi létesítményei, záportározói.

A patakmeder és –part rendben tartása, ütemezése önkormányzati forrásoktól függő.

A folyók, patakok tisztán tartásához, a belvízrendezési tervhez kapcsolódva a meder rendben tartásához pályázati forrás áll rendelkezésre (Regionális Operatív Programból, illetve országos pályázati források – pl. KEOP).

Specifikus és operatív célkitűzések, javaslatok:

- **Belterületi vízrendezési terv elkészítése, engedélyezése a jóváhagyott terveknek megfelelően az árokrendszer felújítása, tisztítása a szükséges mértékben – műszaki állapottól függően:**

- A tervezett út, utak mintakereszt szelvények szerint döntően nyíltárkos csapadékvíz elvezetéssel kell számolni. Az árkok keresztmetszeti kialakítását, mederburkolatát úgy kell kialakítani, hogy az összegyülekezett csapadékvizet biztonságosan elvezesse.
- A hiányzó burkolt csapadékvíz elvezető árkok kiépítése javasolt, megelőzve ezzel a belvízárkokat. Ahol sem árok, sem folyóka nincs, ott legalább egyoldali árkot kell kialakítani. Az övárkokat a befogadó patakig kell elvezetni.
- A meglévő árokrendszer folyamatos karbantartása, rekonstrukciója a közhasznú foglalkoztatásban rejlő lehetőségekkel összefüggésben. Évenkénti gyakorisággal meg kell vizsgálni a meglévő árkok állapotát, amennyiben szükséges mielőbbi tisztításukat el kell végezni, a felgyűlt iszap eltávolításáról gondoskodni kell. Az ilyen célú pályázati lehetőségeket javasolt folyamatosan figyelemmel kísérni, a szükséges források biztosítása érdekében.
- A közutak kiépítése, karbantartása csak megfelelő csapadékvíz elvezetés mellett javasolható. Csapadékos időben az utakon esetlegesen tapasztalható hordalék rámosódás, melyet a balesetek elkerülése érdekében mielőbb el kell távolítani, javasolt ilyen jellegű feladatok ellátására egy készenléti jellegű szolgálat fenntartása.
- **A kiépített szennyvízközmű hálózatra még rá nem csatlakozott háztartások kiszűrése érdekében célszerű ellenőrzéseket végezni a közműpótló létesítményekben keletkező települési folyékony hulladék elszállítására vonatkozóan. Az illegális kezelés megelőzése, megakadályozása érdekében intézkedéseket célszerű foganatosítani.**
- **Az esetleges új építési területek kialakítása esetén a csapadékvíz elvezetés költségfordításait tervezni kell.**
- **A települési patak folyamatos karbantartását, kotrását mérlegelni szükséges, előtte javasoljuk az egyeztetést az illetékes Bükki Nemzeti Park Igazgatóságával és a területileg illetékes Közép-Duna-Völgyi Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőséggel, valamint a Közép-Duna-Völgyi Vízügyi Igazgatósággal. A folyók mentén partrendezési munkák a vízkezelő engedélye alapján kivitelezhetők. A partrendezési munkák során környezet- és természetbarát mérnökbiológiai módszerek javasoltak alkalmazásra. A medrek burkolása, kiegyenlítése tilos. A vízfolyások menti természetes növénytakarók megőrzéséről gondoskodni kell mind a tervezés, mind a kivitelezés során.**
- **Csapadékvíz élővízbe történő bevezetése előtt hordalékfogó műtárgy elhelyezése javasolt.**
- **A vízfolyások ökológiai állapotának és a biodiverzitás, a biológiai sokféleség megőrzéséről gondoskodni kell.**
- **A lakosság környezeti szemléletének javítása a takarékos vízhasználat és a potenciális szennyeződési lehetőségek tekintetében.**
- **A gazdálkodók környezeti ismereteinek bővítése, a továbbképzés és szaktanácsadás támogatása, serkentése.**

IV. 3. Kommunális szennyvízelvezetés és –kezelés, szennyvíztisztítás

A jelentősebb szennyező források egyike a keletkező szennyvizek kezeletlenül, vagy nem megfelelő kezeléssel történő talajba szikkasztása, vagy élővízbe való közvetlen vagy közvetett bevezetése.

A környezetvédelem egyik legkiemeltebb feladata a vízbázisok védelme, mivel az élet legfontosabb eleme a víz, ezért a vízbázisok védelme prioritást élvez. A vízbázisokra szinte a legnagyobb veszélyt, a szennyvíz okozta közvetlen, illetve közvetett szennyezés jelenti.

Vezetékes ivóvízellátás, szennyvízcsatorna hálózat, szippantott szennyvíz

Nagykökényes település egészséges ivóvízzel való ellátása a belterületeken megoldott. A kiépített ivóvíz hálózatra a lakosság 99,5 %-a csatlakozott rá.

A település vízellátása a Heves Megyei Vízmű Zrt. (3300 Eger, Hadnagy u. 2.) által üzemeltetett regionális rendszerből biztosított.

Az elmúlt időszakban hálózatfejlesztésre nem került sor.

A község szennyvízcsatorna hálózattal rendelkezik. Kialakítására pályázati pénzforrás bevonásával 1998.-ban került sor.

A megvalósításra került szennyvízcsatorna-hálózat teljes hossza: 8.696 m, melyből 4.870 m gravitációs, 3.826 m nyomott szakasz.

Az összegyűjtött szennyvizeket átemelő juttatja a szennyvíztelepre, mely közigazgatásilag Heréd település külterületi ingatlanán található.

Vízjogi létesítési engedély szám: H. 8790-6/93. vksz.: 8.3/2/83

H. 23.822/96. vksz.: 8.3/2/88

A telep vízjogi üzemeltetési engedélyének száma: KTVF: 1796-1/2010.

A telep működése kapcsán sem hatósági, sem lakossági panasz, kifogás nem merült fel üzemeltetésének kezdete óta.

A szennyvíztisztító az év 365 napján üzemel. A telep vízellátása a települési vízellátó rendszerről biztosított.

A tisztítótelep kiépített kapacitása 360 m³/d.

LEÉ = 1443 LEÉ (terhelés szerint)

A tisztított szennyvíz befogadója a Nógrádi-Vanyarc-patak 1+649 szelvénye.

Vízfelügyeleti területi besorolás: III. kategória.

A szennyvíztisztító telepen alkalmazott tisztítási technológia műtárgyaként

Szennyvízkezelő létesítmények

Fogadó akna

A Heréd községi végátemelőből NA 150 KM-PVC nyomócsövön érkezik a szennyvíz a tisztító telep vasbeton fogadóaknájába 129,65 mBF folyásfenékszínten.

A fogadóaknából gravitációsan folyik a szennyvíz a tisztító műtárgyakhoz.

Rácsműtárgy

A rácsakna vasbetonból készült, fedett épületben van elhelyezve.

Mérete 240 cm x 60 cm x 90 cm. A rácsaknába került beépítésre 45 °-os dőlésszöggel EMU SIW APRESS B 450-8 típusú gépirács. A gépi rács teljesen automatizált.

Vízmennyiség mérés

A rácsaknából NA 300 ac. Csatornán gravitációsan érkezik a szennyvíz a mérőaknába. A vízszint mérése SIEMENS MAGFLO 5000 típusú zárcsatornás indukciós vízmennyiség mérővel történik.

Bukóakna

A mérőaknából NA 300 ac. Csatornán, gravitációsan érkezik a szennyvíz a bukóaknába (mely 1 m átmérőjű eternit akna).

Osztóakna

A bukóaknából NA 300 ac. Csatornán gravitál a szennyvíz az osztóaknába, ahonnan az I. számú tisztító tóba, vagy a II. számú tisztító tóba vezethető a szennyvíz.

Oxidációs tisztító tavak

I. számú tisztító tó

Az osztóaknából az I. számú tisztító tóba gravitál a tisztítandó szennyvíz. A szennyvíz betorkolásánál 5 m x 3 m-es alapterületű uszadékfogó épült.

A tisztító tó méretei:

Hosszúsága:	38,0 m
Szélessége:	25,0 m
Vízmélység:	2,75 m
Rézsű:	1:2
Térfogata:	3.400 m ³
A tó fenékszíntje:	124,33 mBf
A tó vízszíntje:	127,08 mBf

A hullámvédő 60 cm széles vasbeton sáv 10 cm vastagságban. A tóba 2 db ROTOX 101 típusú sugárlevegőztető van beépítve, valamint DANFOSS EVITA oldott-oxigénmérő van szerelve.

Az I. számú tisztító tóból két elvezető NA 300 ac. Csatorna épült. Az elvezető csatornák zárásával vezethető a víz a II. számú tisztító tóba, vagy a II. számú tisztító tó kiváltásával klórbekeverő aknán keresztül a III. számú tóba.

II. számú tisztító tó

Az I. számú tisztító tóból gravitációsan vezethető a szennyvíz a II. számú tisztító tóba.

A tisztító tó méretei:

Hosszúsága:	38,0 m
Szélessége:	18,5 m
Vízmélység:	2,80 m

Rézsű:	1:2
Térfogata:	3.200 m ³
A tó fenékszintje:	122,47/123,51 mBf
A tó vízszintje:	125,85 mBf

A hullámvédő 60 cm széles vasbeton sáv 10 cm vastagságban. A tóba 2 db ROTOX 101 típusú sugárlevegőztető van beépítve, valamint DANFOSS EVITA oldott-oxigénmérő van szerelve.

Klórbekeverő akna

Normál üzemmenetnél a II. számú tisztító tóból NA 300 ac. Gravitációs csatornán keresztül jut a tisztított szennyvíz a klórbekeverő aknába. A fertőtlenítő folyadék 50 l-es zárt műanyag tartályból csepegtethető kettős csapon át a keverő aknába.

Fertőtlenítő

A klórbekeverő aknából NA 300 ac. Gravitációs csatornán keresztül jut a szennyvíz a fertőtlenítő műtárgyba. A műtárgy 4,5 m hosszú terelő falakkal ellátott beton anyagú műtárgy a rézsűben elhelyezve.

III. számú tó

A fertőtlenítő műtárgyból NA 300 ac. Gravitációs csatornán keresztül jut a szennyvíz a III. számú tóba.

A tisztító tó méretei:

Hosszúsága:	25,5 m
Szélessége:	17,0 m
Vízmélység:	0,70 m
Rézsű:	1:2
Térfogata:	350 m ³
A tó fenékszintje:	121,16 mBf
A tó vízszintje:	121,86 mBf

A tó rézsűjére hullámvédelem nem épült.

Tartózkodási idő: 2 nap.

Tisztított gravitációs szennyvízelvezető csatorna: III. számú tóból, bukócső közbeiktatásával, kitorkoló fejen át, 20 fm NA 300 ac.

Jelenleg a kiépített szennyvízközmű hálózatra való rákötési arány városi szinten: 53,1 %.

A csatornahálózatra rá nem kötött háztartások közműpótló létesítményekben gyűjtik a keletkező települési folyékony hulladékot.

A települési folyékony hulladékok begyűjtésével több engedéllyel rendelkező egyéni vállalkozó, vállalkozás foglalkozik. Az Önkormányzat külön a kommunális folyékony hulladékok begyűjtésére, szállítására vonatkozóan önálló rendeletet nem alkotott, hivatalos közszolgáltatót nem jelölt ki. A községben ilyen jellegű feladatot végző vállalkozók az alábbiak: Végső és Fehér Kft. (Hatvan), Fekete Tibor (Zagyvaszántó).

A hulladékgazdálkodási törvény 20 §-a egyértelműen meghatározza a települési folyékony hulladékokra vonatkozó előírásokat, az ingatlanulajdonos kötelezettségeit.

Az ingatlantulajdonosok felelőssége az ingatlan területén keletkező szennyvíz tárolására szolgáló létesítmények előírás szerinti megvalósítása, a keletkező szennyvizek elszállíttatása, amely az erre a feladatra jogosult, megfelelő engedéllyel rendelkező közszolgáltató igénybevételevel lehetséges.

Sajnálatos tényként állapítható meg, hogy megyei viszonylatban a korábbi évtizedekben (90-es évek és azt megelőzően) létesült keletkező folyékony kommunális hulladék tárolására szolgáló emésztőgödörök, derítők nem megfelelően zártak, így lehetővé teszi a hulladék környezetbe szivárgását, amely környezetvédelmi szempontból nem elfogadható.

A kiépített közmű hálózatra való rákötési arány további növelése kiemelt környezetvédelmi feladat, hiszen a szennyvíz nem kellően zárt tárolókból a környezetbe szivárog, szennyezve ezáltal a talajt és felszín alatti vizeket, közvetetten a felszíni vizeket.

Specifikus és operatív célkitűzések, javaslatok:

- **Elsősorban a felszín alatti vízvédelmet szem előtt tartva, szorgalmazni kell a kiépített csatornahálózatra való mielőbbi rákötéseket.**
- A vezetékes közmű-hálózatra rá nem kötött háztartásokkal szemben alkalmazni kell továbbra is a talajterhelési díj kivetését.
- Javasolt ellenőrzési rendszert kidolgozni a közműpótló létesítményekkel rendelkező lakóingatlanok települési folyékony hulladékok kezelésének (szabálytalan szennyvízbekötések, illegális szennyvízleürítések kiszűrése stb.) tekintetében.
- A szennyvízközmű hálózattal el nem látott településrészek vonatkozásában önkormányzati rendeletben szabályozott közszolgáltatást kell szervezni, tekintettel a 213/2001. (XI. 14.) kormányrendeletben előírt hulladékkezelési engedély meglétére.

IV. 4. Kommunális hulladékkezelés, hulladékgazdálkodás

Az emberi tevékenység a civilizáció fejlődése és a fogyasztási szokások alakulása nyomán az egyre jelentősebb hulladéktermelés forrása lett. Egyre érzékenyebbé vált a hulladék környezetünkre, egészségünkre, a vízre, a talajra, a levegőre – természetes közvetítőkön keresztül – kifejtett károsító hatása.

Jogi háttér

Nagyköényes község közigazgatási területén az önkormányzat a települési szilárd hulladékok begyűjtését, szállítását és ártalmatlanítását szervezett helyi közszolgáltatás útján és regionális szinten biztosítja. A közszolgáltatás és annak igénybevétele kötelező.

A települési szilárd hulladékkal kapcsolatos hulladékkezelési helyi közszolgáltatásról az önkormányzat képviselő testülete 13/2004. (IV. 19.) helyi önkormányzati rendeletet hozott, mely rögzíti e téma jogi kereteit.

A kommunális szilárd hulladék gyűjtésének, kezelésének gyakorlata a településen

Hulladék gyűjtése, szállítása

A települési szilárd hulladék gyűjtése a Szolgáltatást végző AVE Heves Régió Környezetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Kft. szállítóeszközeihez is rendszeresített,

szabványos gyűjtőedényzettel (kuka, konténer) történik. A gyűjtőedényzet űrtartalmát meghaladó mennyiségű alkalmi hulladék gyűjtésére a közszolgáltató műanyag (70 és 120 l-es emblémás) zsákot is rendelkezésre bocsát.

A jelenlegi hulladékszállítási gyakorlat megfelel a korszerű igényeknek:
Zárt rendszerű, nem környezetkárosító, és pormentes.

Regionális Hulladékgazdálkodási Rendszerhez való csatlakozás

A műszaki védelem nélküli hulladéklerakó telepek 2009. július 15-i határidővel történő bezárásával a hulladékgazdálkodás rendszere, a korábbi kistérségi szintről regionális szintre került.

A településről begyűjtött települési szilárd hulladékok Hatvan városában kialakított átrakóba kerülnek beszállításra. A hatvani átrakóból a kommunális hulladék a Hejőpapi hulladéklerakó telepre kerül beszállításra.

A hulladék begyűjtésére a községben hetente egy alkalommal kerül sor.

A településen évente 450-500 t települési szilárd hulladék keletkezik.

Ennek összetételének vizsgálatára 2004. évben a település hulladékgazdálkodási tervének elkészítésekor került sor.

A települési szilárd hulladék összetétele:

Papír	15 %
Textil	10 %
Műanyag	25 %
Üveg	4 %
Fém	4 %
Szerves anyag	25 %
Lomtalanítási hulladék	5 %
Egyéb (inert hulladék)	12 %

Illegális hulladéklerakás

A településen illegális, ún. vadlerakók jellemzően a külterületi utak mentén alakulnak ki.

Az önkormányzat folyamatosan gondoskodik az illegális hulladéklerakások megelőzéséről, figyelmeztető, tiltó táblák kihelyezésével, lomtalanítási akciók rendszeres szervezésével.

Lomtalanítás

A lomtalanítás megszervezéséről és lebonyolításáról az Önkormányzat évente egy alkalommal a Közszolgáltató bevonásával gondoskodik.

A hulladékot az ingatlantulajdonos előzetesen megjelölt időpontban helyezi ki, arra a helyre, amelyet az Önkormányzat megjelölt. Az elszállítandó hulladékot úgy helyezik el a közterületen, hogy a jármű- és gyalogos forgalmat ne akadályozzák, a zöld területeket ne károsítsa.

A szelektív hulladékgyűjtés társadalmi háttere, települési hulladékgazdálkodási terv

Az Önkormányzat részére 2004. évben készült el a települési hulladékgazdálkodási terv, melyet az ÖCOPARTNER Mérnöki Iroda készített.

A településen még nem került bevezetésre a szelektív hulladékgyűjtés.

Állati hulladékok kezelése

A település 1 db állati hullaemésztő veremmel (döggúttal) rendelkezik, mely 045/5 hrsz-ú külterületi ingatlanon található. Üzemeltetésének kezdete az Önkormányzati adatszolgáltatás alapján 1986-ra datálható.

Jelenleg folyamatban van a város közigazgatási területén található döggút jogszabályi követelményeknek megfelelő lezárása, az érintett terület rekultivációja. A döggutat a 71/2003. (VI. 21.) FVM rendelet 18. §-a előírásainak megfelelően környezetvédelmi szempontból 2003. december 31.-ig felül kellett volna vizsgálni.

Döggútba állati hulladékot 2005. december 31.-ig lehetett elhelyezni, ezen határidőt követően gondoskodni a fent megjelölt jogszabályban foglalt követelmények szerinti kezeléséről.

A döggút rekultivációs munkáinak végrehajtását az Önkormányzat pályázati forráslehetőség igénybevételel kívánja a megoldani.

Korszerű hulladékkezelő telep térségi szintű megvalósításáig a lakosság az 50 kg alatti testtömegű állatok elásásra kerülnek saját ingatlanon, a nagyobb állatok tartását folytató vállalkozások az ATEV Zrt.-vel kötnek szerződést az állati hulladékok jogszabályi követelményeknek megfelelő kezelése érdekében.

Az Önkormányzat térségi együttműködés keretében kívánja megoldani az állati hulladékok kezelésének problémáját.

Specifikus és operatív célkitűzések, javaslatok:

- **Önkormányzat, települési szilárd hulladékkezelési közszolgáltató, lakosság és civil szervezetek közötti párbeszéd kialakítása, rendszeresség tétele,** megfelelő fórumokon keresztül, nyitott és hatékony média munka a lakosság tájékoztatására. Cél: a vadlerakások további hatékony megelőzése, a szelektív hulladékgyűjtési rendszer kialakítása.
- Pályázati forráslehetőségek folyamatos figyelemmel kísérése és igénybevétele a programban foglalt cselekvési célok megvalósítása érdekében.
- A regionális hulladékgazdálkodási rendszer keretében a kommunális szilárd hulladékok kezelésének kérdése megoldottá, viszont az építési és zöld hulladékok elhelyezése, hasznosítása ma problémát jelent. Ezen hulladékok hasznosítása érdekében javasolt a regionális együttműködés, pályázati források felhasználásával.

- Az iskolák, **oktatási intézmények bevonásával hulladékgyűjtési akciókat javasolunk szervezni**, mely hatékony eszközként szolgál a környezettudatos nevelésben, a szelektív hulladékgyűjtési rendszer népszerűsítésében.
- Célszerű lenne a háztartásokban keletkező **veszélyes hulladékok** (pl. festékek, gyógyszerek, vegyszerhulladékok, festékes dobozok stb.) **központi összegyűjtése és megsemmisítése**.
- A jövőben is javasoljuk a **évenkénti rendszerességű lomtalanítási akciók megszervezését a települési köztisztaságának megőrzése, az illegális hulladéklerakások hatékony megelőzése, felszámolása céljából**.
- A Közzolgáltatást végző szerződésének lejárta után a Közzolgáltató kiválasztásához az alábbi jogszabályokat kell figyelembe venni:
 - 64/2008. (III. 28.) kormányrendelet a települési hulladékkezelési közzolgáltatási díj megállapításának részletes szakmai szabályairól
 - 364/2004. (XII. 26.) kormányrendelet a települési hulladékkal kapcsolatos tevékenységek végzésének feltételeiről szóló 213/2001. (XI. 14.) kormányrendelet módosításáról és a 213/2001. (XI. 14.) kormányrendelet a települési hulladékkal kapcsolatos tevékenységek végzésének feltételeiről
 - 224/2004. (VII. 22.) kormányrendelet a hulladékkezelési közzolgáltató kiválasztásáról és a közzolgáltatási szerződésről

IV. 5. Lakossági és közzolgáltatási eredetű zaj, rezgés és légszennyezés elleni védelem

Zaj- és rezgésterhelés

A technika fejlődése magával hozta, hogy a környezetünkben egyre több rezgés- és hangforrásként szereplő gép működik, mozog. A civilizáció ezen melléktermékei, a rezgés- és zajártalmak az emberi szervezetet részben idegileg, részben mechanikailag viselik meg. Bizonyított tény, hogy a zaj károsan befolyásolja az emberek közérzetét és életminőségét. Az Egészségügyi Világszervezet (WHO) 1994-ben Európa egészségi állapotával foglalkozó tanulmányában 65 dB fölötti környezeti zajt potenciális egészségkárosító hatásként értékeli.

Zajvédelmi határérték

A 27/2008. (XII. 3.) KvVM-EüM együttes rendelet 1. 2. és 3. számú melléklete határozza meg az „Üzemi és szabadidős létesítményektől származó zajterhelési határértéket” az „Építési kivitelezési tevékenységből származó zajterhelési határértéket” illetve a „Közlekedésből származó zajterhelési határértéket” a zajtól védendő területeken.

Zajterhelési határértékek

Üzemi és szabadidős létesítményektől származó zaj terhelési határértékei a zajtól védendő területeken

Sor- szám	Zajtól védendő terület	Határérték (L_{TH}) az L_{AM} megítélési szintre* (dB)	
		nappal 06–22 óra	éjjel 22–06 óra
1.	Üdülőterület, különleges területek közül az egészségügyi területek	45	35
2.	Lakóterület (kisvárosias, kertvárosias, falusias, telepszerű beépítésű), különleges területek közül az oktatási létesítmények területe, a temetők, a zöldterület	50	40
3.	Lakóterület (nagyvárosias beépítésű), a vegyes terület	55	45
4.	Gazdasági terület	60	50

Megjegyzés:

* Értelmezése az MSZ 18150–1 szabvány és az MSZ 15037 szabvány szerint.

Építési kivitelezési tevékenységből származó zaj terhelési határértékei a zajtól védendő területeken

Sor- szám	Zajtól védendő terület	Határérték (L_{TH}) az L_{AM} megítélési szintre* (dB)					
		ha az építési munka időtartama					
		1 hónap vagy kevesebb		1 hónap felett 1 évig		1 évnél több	
		nappal 06–22 óra	éjjel 22–06 óra	nappal 06–22 óra	éjjel 22–06 óra	nappal 06–22 óra	éjjel 22–06 óra
1.	Üdülőterület, különleges területek közül az egészségügyi terület	60	45	55	40	50	35
2.	Lakóterület (kisvárosias, kertvárosias, falusias, telepszerű beépítésű), különleges területek közül az oktatási létesítmények területei, a temetők, a zöldterület	65	50	60	45	55	40
3.	Lakóterület (nagyvárosias beépítésű), a vegyes terület	70	55	65	50	60	45
4.	Gazdasági terület	70	55	70	55	65	50

Megjegyzés:

* Értelmezése az MSZ 18150–1 szabvány szerint.

A közlekedéstől származó zaj terhelési határértékei a zajtól védendő területeken

Sor- szám	Zajtól védendő terület	Határérték (L_{TH}) az L_{AM} megítélési szintre* (dB)					
		kiszolgáló úttól, lakóúttól származó zajra		az országos közúthálózatba tartozó mellékutaktól, a települési önkormányzat tulajdonában lévő gyűjtőutaktól és külterületi közutaktól, a vasúti mellékvonaltól és pályaudvarától, a repülőtértől, illetve a nem nyilvános fel- és leszállóhelyektől** származó zajra		az országos közúthálózatba tartozó gyorsforgalmi utaktól és főutaktól, a települési önkormányzat tulajdonában lévő belterületi gyorsforgalmi utaktól, belterületi elsőrendű főutaktól és belterületi másodrendű főutaktól, az autóbusz-pályaudvarától, a vasúti fővonalától és pályaudvarától, a repülőtértől, illetve a nem nyilvános fel- és leszállóhelyektől*** származó zajra	
		nappal 06–22 óra	éjjel 22–06 óra	nappal 06–22 óra	éjjel 22–06 óra	nappal 06–22 óra	éjjel 22–06 óra
1.	Üdülőterület, különleges területek közül az egészségügyi terület	50	40	55	45	60	50
2.	Lakóterület (kisvárosias, kertvárosias, falusias, telepszerű beépítésű), különleges területek közül az oktatási létesítmények területei, és a temetők, a zöldterület	55	45	60	50	65	55

3.	Lakóterület (nagyvárosias beépítésű), a vegyes terület	60	50	65	55	65	55
4.	Gazdasági terület	65	55	65	55	65	55

Közlekedés okozta zajterhelés

A község zajterhelésének alapvető, meghatározó eleme a közúti közlekedés által okozott zaj. Ez alapvetően két összetevőből áll, egyrészt a településen átmenő – tranzit, másrészt a belső forgalomból adódik.

A közúti forgalom zaja elsősorban az utak mellett élő lakosságot és a zajérzékeny létesítményeket, területeket érinti.

A közúti tömegközlekedés autóbuszokra épül.

A közlekedési zaj eloszlása nem egyenletes. A forgalom sűrűsége napszakonként és havonta is változik. A közúti forgalom zaja a reggeli (5-8 h között) és a délutáni (15-18 h között) időszakokban a legsűrűbb.

Havi eloszlást tekintve a személygépjárművek aránya a nyári időszakban magasabb, mint a többi évszak hónapjaiban. A tehergépjárművek által keltett zaj aránya az őszi betakarítási időszakban jelentősebb.

Vasúti közlekedés

Település vonatkozásában ez nem releváns.

Szabadidős tevékenységek okozta zajterhelések

A szabadidő tevékenységekből eredő zajterhelés körébe tartoznak a kulturális-, szórakoztató-, vendéglátó- és sporttevékenységekből eredő zajok.

A lakosságtól még nem érkezett ezen tevékenységek vonatkozásában panaszbejelentés.

Vállalkozásokból eredő, épületgépészeti berendezések zaja

Jelenleg nincs a településen jelentősebb zajkibocsátó ipari üzem.

Mezőgazdasági zajkibocsátás

A mezőgazdaság két ágazata közül a növénytermesztés – tevékenységének helyszínéből adódóan – panaszt nem, vagy csak elvétve okoz. A tevékenységet jellemzően lakott területtől távolabb végzik, s csak időszakosan terhelik zajjal a környezetet.

A mezőgazdasági termékek áru fuvarozásának hatása a nyári, őszi időszakban a közutak forgalmában már mérhető változást okoz. Az érintett útszakaszokon létrejövő zajterhelés nagysága a normál forgalomból származót lényegesen meghaladó (+ 3- + 6 dB) is lehet.

Az állattartásból származó jelentősebb zajhatással a településen nem kell számolni. Az állattartás szabályozása az önkormányzat hatáskörébe tartozik.

Légszennyezés, levegőtisztaság védelem

A levegőszennyezők származásuktól és állapotuktól függetlenül mindazon anyagok, melyek oly mértékben jutnak a levegőbe, hogy azzal az embert és környezetét kedvezőtlenül befolyásolják. A légkört természetes és antropológiai eredetű szennyezőanyagok károsítják. Az emberi tevékenység okozta emissziók felülmúlják a természetes eredetű légszennyező anyagok mennyiségét. A városban légszennyezettség mérő állomás nem működik, így konkrét mérési adatok a levegőminőség vonatkozásában nem állnak rendelkezésre.

Az 2/2008. (I. 16.) KvVM rendelettel módosított 4/2002. (X.7.) KvVM rendelet 1. és 2. számú mellékletének figyelembe vételével a település a 10. zónába (az „ország többi területe” Légszennyezettségi Agglomeráció) tartozik

A rendelet alapján a zóna szennyező anyagok szerinti jellemző besorolása:

- Kén-dioxid F (légszennyezettség alsó vizsgálati küszöbérték alatt van)
- Nitrogén-dioxid F (légszennyezettség alsó vizsgálati küszöbérték alatt van)
- Szén-monoxid F (légszennyezettség alsó vizsgálati küszöbérték alatt van)
- Szilárd (PM 10) E (légszennyezettség a felső és az alsó vizsgálati küszöbérték között van)
- Benzol F (légszennyezettség alsó vizsgálati küszöbérték alatt van)
- Talajközeli ózon B (légszennyezettség határértéket, tűréshatárt meghaladja)

Légszennyezés

A község területén meghatározó légszennyező telep üzemel.

A település fő szennyező forrásai:

- közlekedés

A közúti közlekedésből származó porkibocsátás.

- lakossági környezethasználat (fűtés stb.)

A gáz bevezetésének következtében, és a korszerű, jó hatásfokú berendezések elterjedésével jelentősen lecsökkent.

- biológiai allergének

pl. fekete üröm és parlagfű

A helyi környezet védelméről, a közterületek és ingatlanok rendjéről, a település tisztaságáról szóló 13/2004. (IV. 19.) önkormányzati rendelet rendelkezik a levegőtisztaság védelméről.

A levegő védelmének általános szabályairól szóló 21/2001. kormányrendelet értelmében a lábon álló növényzet, tarló illetve növénytermesztéssel összefüggésben keletkezett hulladék elégetése tilos, kivéve ha jogszabály másként nem rendelkezik.

A környezet védelmének szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény az önkormányzatok hatáskörébe utalja a kerti hulladék égetésére vonatkozó, helyi sajátosságoknak megfelelő szabályozást.

A fenti önkormányzati rendelet 17. §-a értelmében az avart és kerti hulladékot csak jól kialakított tűzrakóhelyen és telken szabad égetni úgy, hogy az az emberi egészséget és a környezetet ne károsítsa, és az égetés hősugárzása kárt ne okozzon.

Az égetendő kerti hulladék nem tartalmazhat más kommunális, illetve ipari eredetű hulladékot (PVC, veszélyes hulladék).

A 10/2006. (VI. 29.) számú rendeletmódosítás értelmében az ingatlanokon keletkező avar és kerti nyesedéket minden héten hétfői napokon lehet 6.00 órától 22.00 óráig a tűzvédelmi előírások betartása mellett elégetni.

Tilos az avar és a kerti nyesedéket elégetni a fenti időszakon kívül, valamint párás, ködös időben, erős szél esetén. Tilos továbbá akkor, ha a fenti időszakok az ideiglenesen elrendelt általános tűzgyújtási tilalom időszakával esnek egybe.

A területen az uralkodó szélirány É-i, ÉNy-i.

A kedvezőbb települési levegőminőség kialakítása érdekében az Önkormányzat számára javasolt a külterületi földtulajdonosokkal való együttműködés az erdősítések, védőfásítások megvalósítása érdekében.

Az új levegőszennyezést okozó ipar esetleges betelepítésénél az uralkodó szélirányt figyelembe kell majd venni. Amennyiben a szélirányban lakott területet érint valamely beruházás, fokozott figyelmet kell fordítani a levegőtisztaság-védelmi előírások betartására.

Állattartási tevékenységből eredő bűzhatás miatti panaszbejelentésre elkerülése érdekében szintén fontos a védőtávolságok betartása, a megfelelő helyszín kiválasztása nagylétszámú állattartás céljára.

Összességében Nagykökényes település levegőtisztaság védelmi helyzetét megfelelőnek tekinthetjük, minősíthetjük.

Specifikus és operatív célkitűzések, javaslatok:

- Kommunális fűtésből eredő káros kibocsátások csökkentése érdekében ösztönözni kell a lakosságot és a közületeket a **kis szennyezőanyag kibocsátású tüzelőberendezések alkalmazására.**
- A – többször módosított – 1991. évi XX. törvény (hatásköri) felhatalmazása alapján a Kormány rendeletben határozta meg a települési önkormányzatok és polgármestereinek, jegyzőinek környezet- és természetvédelmi hatáskörét, melynél a hatásköri törvényben rögzítetten túl - levegőtisztaság-védelem vonatkozásában a szolgáltató tevékenységet ellátó üzemi létesítményekkel, illetve a tarlóégetéssel, háztartási tevékenységgel okozott légszennyezéssel, avar és kerti hulladékégetéssel.
- **Biológiai eredetű allergének elleni védekezés szükség szerint pl. fekete üröm irtási akciók, parlagterületek megszüntetése, jelentős egészségkárosító hatású pollenszennyezések csökkentése javasolt.**
- **A község területére történő új légszennyező források betelepülésének engedélyezéséhez figyelembe kell venni a 21/2001. (II. 14.) kormányrendeletben előírt BAT (Best Available Technik) Elérhető Legjobb technika meglétét,** mely a kibocsátási határértékeket teljesíteni tudja.
- A módosított 21/2001. (II. 14.) kormányrendelet szerint védelmi övezetet igénylő tevékenység védőövezete lakóterületet, üdülőterületet, közparkot, rekreációs célú területet nem érінhet.
- Bűzhatással bíró tevékenység engedélyezése, szakhatósági megkeresés során az Önkormányzat számára javasolt, hogy az elérhető legjobb technika alkalmazásának előírásával, annak szükségeszerű kiépítésével lakosságot zavaró bűz a környezetbe ne kerüljön.

- **Hosszú távon cél a zajterhelések zajvédelmi normák alatt tartása.** A zajjal kapcsolatos panaszok elbírálása során szem előtt kell tartani, hogy az azonos szintű zajokra szubjektív reakciók egyénileg nagyon különbözőek lehetnek.
- A vegyszeres védekezés ma az egyik legnagyobb arányban alkalmazott módszer mezőgazdasági művelés alatt álló területen a károsítók elleni védekezés tekintetében. Tekintettel arra, hogy a növényvédő szerek jelentős környezeti-, természeti hatással bírnak, ezért fontos, hogy a mezőgazdasági tevékenységet folytatók olyan készítményeket alkalmazzanak, amelyek a környezetet legkisebb mértékben károsítják. Ezen prioritást javasoljuk érvényesíteni a települési zöldfelületek kezelésének tekintetében is. Ilyen jellegű készítmények kijuttatása kizárólag szakember irányításával folytatható. Ezen készítmények tárolására és kezelésére is gondot kell fordítani (tűzveszélyesek, élővízbe, talajba levegőbe jutva mérgezőek). Az ismeretanyagok átadásában a falugazdászoknak lehetőséget kell biztosítani az önkormányzat által szervezett fórumokon keresztül (pl. fogadónapokon).
- **A közutak rendszeres tisztításával a közutak diffúz porkibocsátását a minimálisra kell csökkenteni.**
- Zöldfelületek létesítésével, kiterjedésük bővítésével, fejlesztésével el kell érni, hogy a kiporzást okozó föld felületek szűnjenek meg. **Javasolt minél nagyobb zöldfelületek kialakítása és gondozása, mert a fásítás sokrétű levegőminőség javító hatása, porszűrő és méregtelenítő hatása igazolt.**
- Közlekedési útvonalak mellett ott, ahol a helyszínrajzi adottságok megengedik bokrosítás-fásítás javasolt, mert a zöldfelület jelentős mennyiségű port köt meg, javítja a mikroklímát.
- Javasolt az alternatív és megújuló energiaforrások használatának támogatása mind az intézmények, mind a lakosság részére.
- Célszerű lenne a mobilitásközpontú életmód tompítása, más elfogadható alternatívák kidolgozása.

IV. 6. Helyi közlekedésszervezés

Nagykökényes település Heves megyében helyezkedik el.

A község kizárólag közúton érhető el, közvetlen vasúti összeköttetése nincs.

Jelenlegi kistérségi körzet besorolásában a hatvani agglomeráció térséghez tartozik. Az aktív keresők jelentős része a környezető településekre, nagyobb városokba (Hatvan, Pásztó) ingázik.

Közlekedésből fakadó környezeti hatások

A közlekedés az egyik legnagyobb környezetkárosító ágazattá vált világszerte. A gépjármű-közlekedés okozta környezetterhelés az alábbiakban foglalható össze:

A közlekedés okozta légszennyezés több, mint 85 %-a a közúti gépjárművekből ered. A gépkocsiforgalom kibocsátásai magas arányban szerelnek a hazai légszennyezők között: a szén-monoxid több, mint 50 %-os, a nitrogén-oxidoknál ezt közelítő a kibocsátási arány. A közlekedés eredetű légszennyezők: szén-monoxid, szén-dioxid, nitrogén-oxidok, illékony szerves vegyületek (VOC), PAH vegyületek (a levegőben előforduló szennyező szénhidrogén-származékok összefoglaló neve) lebegő por, a korom és csökkenő tendenciával az azbeszt és az ólom.

A légszennyezettségi határértékeket a 14/2001 (V. 9.) KöM-EüM-FVM rendelet tartalmazza, mely 1.1 mellékletében szereplő – veszélyességi fokozatba sorolt- légszennyező anyagokra a légszennyezettség abban meghatározott meghatározott egészségügyi határértékeit kell alkalmazni az ország egész területére.

Az 1. 2. számú mellékletben felsorolt egyes légszennyező anyagok tervezési irányértékei a környezeti hatásvizsgálat köteles tevékenységek esetében a területek légszennyezettségének megítéléséhez, terjedési modellek, hatásvizsgálatok készítéséhez javasolt irányértékek.

A rendelet 2. számú mellékletében felsorolt légszennyező anyagokra a légszennyezettség abban megadott – meghatározott területre vonatkozó – ökológiai határértékeit kell alkalmazni.

A rendelet 1. számú mellékletben felsorolt egyes légszennyező anyagok tájékoztatási és riasztási küszöbértékeit, valamint a nyilvánosság tájékoztatásának szabályait a rendelet 3. számú melléklete tartalmazza.

Ezenkívül jelentős hatássá vált a község életében a közlekedés okozta zaj- és rezgésterhelés. A zaj- és rezgésterhelési határértékeket a 27/2008 (XII. 3.) KvVM-EüM rendelet állapítja meg. A közlekedés során számolni kell a fáradt olaj elcsöpögésével és a téli sózási munkák utáni közvetlen talaj- és növényzetkárosító hatással, valamint az emberi élet minőségének romlásával.

Vasúti közlekedés

A település vasúton közvetlenül nem elérhető.

Közúti közlekedés

A lakosság távolsági közlekedési igényeit a Hatvani Volán Zrt. menetrendszerinti járatai biztosítják autóbusszal, kielégítenek mondható járatsűrűséggel.

A községben a buszközlekedési út mentén belterületen 2 db buszmegálló pár található.

A jelenlegi meglévő buszmegállók túl új buszmegálló kialakítására igény nem merült fel.

A Szolgáltató buszparkjából napjainkra több jármű már környezetbarát motorral felszerelt, így várhatóan, motorizáltságból eredő szennyezés mértéke csökkenő tendenciát mutat.

Helyi közutak állapota

A közúti közlekedés kapcsán a község közútjainak állapotáról is gondoskodni kell, hisz a közúti közlekedés által okozott légszennyezés mértéke a járófelületek állapotától is függ.

Az önkormányzat folyamatosan gondoskodik a kezelésében álló utak kátyúmentesítéséről, valamint keresi a pályázati forráslehetőséget a közlekedési infrastruktúra korszerűsítésére, felújítására vonatkozóan.

Gyalogos közlekedés

A községben az úthálózat részeként kialakított járdarendszer állapota több helyen is felújításra szorul.

Az Önkormányzat tervei között szerepel a járdák folyamatos felújítása.
Ezen feladat megvalósítása érdekében szükséges a pályázati forráslehetőségek keresése.

Specifikus és operatív célkitűzések, javaslatok:

- **Javasolt a minőségileg jobb burkolatú utak (aszfaltbeton, öntött aszfalt) arányának növelése, melyhez célszerű forráslehetőségeket biztosítani.** Ehhez kapcsolódóan javasolt a **pályázati rendszerek feltérképezése, pályázatok készítése.**
- Belterületi közlekedési feltételek javítása (utak karbantartása, javítása- kisebb zajterheléssel járó burkolatok alkalmazása), közműépítések utáni helyreállítások folytatása.
- **Javasolt a szélsőséges időjárási viszonyok okozta károk (téli fagy, nyári forróság) helyreállítási munkáinak éves ütemezése, a szükséges önkormányzati források rendelkezésre bocsátása**
- Külterületi földutak tervezett időszakos karbantartása
- Önkormányzati mérlegelés alapján út- és járdarendszer korszerűsítésének megtervezése és kiépítése a város területén
- A közlekedésből származó környezetterhelés csökkentése érdekében a belterületi útszakaszok mellett fásítás, bokrok telepítése javasolt.

IV. 7. Vízellátás, vízbázisvédelem

Vízbázis védelem, vízellátás

A község egészséges vezetékes ivóvízellátása a belterületen megoldott.

Az ivóvízhálózat 98 %-ban van kiépítve, a kiépített ivóvízhálózatra a lakosság 99,5 %-a csatlakozott rá.

Közüemi rendszerre rácsatlakozott háztartások száma: 260 db.

Az ivóvízhálózat üzemeltetéséért a Heves Megyei Vízmű Zrt. (3300 Eger, Hadnagy u. 2.) a felelős.

Településen felhasznált ivóvíz mennyisége 2009. évben 18.943 m³.

A kitermelt, közüemi hálózatba jutott ivóvíz minőségét, valamint a hálózatban lévő víz összetételét az Üzemeltető mellett az ÁNTSZ Regionális Intézete rendszeresen ellenőrzi, mind bakteriológiai, mind toxikológiai szempontból.

Vízmintavételekre negyedéves rendszerességgel kerül sor; az elmúlt években végzett vízminta vizsgálatok az alábbi komponensekre terjedtek ki:

- ammónium	- szabad aktív klór
- vas	- m-lúgosság
- mangán	- kötött aktív klór
- nitrát	- klorid
- nitrit	- pH
- zavarosság	- KOI _{ps}
- arzén	- Fajlagos vezetőképesség
- alumínium	- kalcium
- összes keménység	- szulfát

- ólom
- króm (összes)
- higany
- szelén
- antimon
- Érzékszervi vizsgálatok (szín, szag)

A vízminta eredmények az ivóvíz minőségi követelményeiről szóló 201/2001. (X. 25.) kormányrendelet előírásainak megfelel.

Település területének besorolása a vonatkozó rendeletek szerint:

A település szennyeződés érzékenységi besorolás szempontjából II. prioritási kategóriájú, érzékeny felszín alatti területek közé tartozik.

Lakosság szerepe a vízvédelemben

A helyi lakosság aktív szerepvállalása, környezettudatos életvitele nélkül nem tartható fenn hosszútávon a vízkészletek megfelelő szintű minősége. Ahhoz azonban, hogy a lakosok felismerjék saját szerepük fontosságát, megfelelő szintű oktatást, tájékoztatást és tanácsadást biztosító ösztönző támogatási rendszer kialakítására van szükség.

Specifikus és operatív célkitűzések, javaslatok:

- **Fokozni javasolt az ellátás biztonságát növelő és a víz minőségét javító csőrekonstrukciós munkákat,** elsősorban a kritikus állagú szakaszok és szerelvények cseréjével.
- Ösztönözni javasolt a lakossági bekötések szerelvényeinek cseréjét, ezzel jelentős mértékben javítható a hálózati veszteség mértéke.
- Biztosítani kell, hogy minden közület egészséges ivóvíz és oltóvíz ellátása megoldott legyen.
- Mind jobban tudatosítani kell a lakosság körében a víznek, mint természeti kincsnek a mindennapi életben betöltött szerepét, ezzel is ösztönözve őket a vízbázisok védelmére, a takarékos vízhasználatokra, a szennyvízgyűjtés, - elvezetés, tisztítás fontosságára, a vízi környezet megóvására.

IV. 8. Energiagazdálkodás

Elektromos energia ellátás

A község villamos energia ellátását az ÉMÁSZ Zrt. Hatvani Régióközpontja biztosítja. Kiemelten nagy teljesítménnyel üzemelő fogyasztók a településen nincsenek. Nagyköényes településen 2 db transzformátor található.

Közvilágítás

A község belterületén minden úton megoldott a közvilágítás. A közvilágítás energiatakarékos rendszerben működik.

A település közvilágítása és műszaki állapota megfelelőnek mondható.

Fűtési módok bemutatása

A településen kiépült a földgáz hálózat. A kiépített gázhálózatra a lakosság jelentős része rácsatlakozott. A gázellátó rendszer üzemeltetője a TIGÁZ DSO.

A vegyes tüzelési mód fennmaradása egyes háztartások esetében szociális helyzettel magyarázható.

Környezetbarát, megújuló energiaforrások kiaknázása

A település térségében megújuló energiaforrások – szél, víz, termikus, biomassza – csak korlátozottan állnak rendelkezésre és jelenleg nincs példa alkalmazásukra.

A napenergia hasznosítására viszont kedvezőek lehetnek a feltételek, mivel a napsütéses órák száma relatíve magas, éves átlagban 2040-2150 óra. Az egyetlen komoly probléma a napenergiát hasznosító készülékek magas ára.

Jelentős energia megtakarítást eredményezhet, ha szervezett formában, központi pénzügyi alapok elnyerésével megkezdik az épületek nyílászáróinak és falainak hőszigetelését.

A szennyvíztisztító telepen keletkező szennyvíziszap biomassza energiaforrásként, komposztálható anyagként hasznosítható.

Specifikus és operatív célkitűzések, javaslatok:

- **Az energiapolitika egyik sarokpontját az energiahatékonyság növelése, az energia takarékoság fokozása, az irracionális energiafogyasztás visszaszorítása alkotja. Ennek gyakorlatban történő megvalósítása komplex feladatot jelent, hiszen a társadalmi tudatformálástól, az energiaforrások és energiatakarékos eljárások használatát elősegítő támogatási rendszeren át kiterjed a konkrét beruházások támogatásáig.**
- Az Önkormányzati tulajdonú/kezelésű intézményeknél javasolt a **korszerű energiatakarékos világítási rendszerek kialakítása és alkalmazása.**
- Az Önkormányzat számára javasolt hogy dolgozzon ki, illetve vezessen be olyan támogatási rendszert, amely az Önkormányzati illetve magántulajdonú lakások hőszigetelését segíti. Ehhez központi költségvetésből származó támogatást is pályázzon meg.
- Újonnan beépítésre tervezett területeken az elektromos és hírközlési hálózatokat földkábelrel javasolt megvalósítani, a meglévő légvezetékeket fokozatosan földkábelre kell áttelepíteni, valamint a madárvédelmi szempontokat a légvezetékek esetében mindenképpen szükséges figyelembe venni, és ilyen irányú beruházások tekintetében a villamos közmű hálózat üzemeltetőjével együttműködni.
- Javasolt az elektromos áramszolgáltatás fejlesztése (pl. faoszlopos hálózat betonoszloposra való cserélése, közép feszültségű burkolt vezetékek használata stb.)
- **Javasolt különböző támogatási formák igénybevétele a megújuló energiaforrások kiaknázása érdekében (pl. napenergia, szélenergia).**

IV. 9. Zöldterület-gazdálkodás, táj- és természetvédelem

Nagykökényes település – földrajzi fekvéséből adódóan – zöldfelületi szempontból ideális helyen fekszik.

A település tágabb területe, környezete alapvetően kultúrtáj, ahol azonban elszigetelten, mozaikosan elég sok értékes élőhely-fragmentum maradt fenn. Ezek túlnyomó része ma még nem védett.

A község vízgyűjtőterületének hidrológiai tengelyét képezi a Zagyva folyó.

A hatvani kistérség településeinek viszonylatából viszonylag jól ismert a növényzetnek megfelelően kevert, sokszínű lepkefauna. Madárvilágból a Zagyva közeli fekvése mellett a vonuló madárfajok is megtalálhatók. A Mátra közelségéből adódóan értékes és ritka ragadozó madarak is megtalálhatók a településen.

A község közigazgatási területe nem érinti tájvédelmi körzet területét.

A közterületek, zöldterületek **fenntartását jellemzően a helyi lakosok végzik, összhangban a helyi rendeletben foglalt előírásokkal.**

A község zöldfelületek fenntartása, állapotuk megőrzése kiemelt fontosságú a kedvező településkép és komfortérzet kialakítása érdekében.

A zöldfelületek játékony hatással vannak a környezeti elemek minőségére, ezen oknál fogva javasolt a zöldfelületek állományának növelése.

Az erdősáv, erdőállomány telepítése során előnyben kell részesíteni az őshonos fafajokat.

Országos jelentőségű védett tárgyak és területek esetén az I. fokú természetvédelmi hatósági jogkört a KvVM területi szervei látják el. Így Nagykökényes település területén:

Bükk Nemzeti Park Igazgatósága

Helyi jelentőségű védett tárgyak, illetve területek esetén az I. fokú természetvédelmi hatósági jogkört a megyei önkormányzati hivatal területileg illetékes szakosztálya látja el.

Heves Megyei Önkormányzati Hivatal

Köztemető

A zöldfelület-gazdálkodás kapcsán feltétlenül szólni kell a település területén található 2 db temetőről is.

A temetők is egyfajta zöldfelületi jelleggel bírnak, használatuk ugyanakkor egy meghatározott feladatot szolgál. Kialakítása szervesen kapcsolódik a község zöldfelületeihez, és a későbbiekben mint kegyeleti park – a megfelelő szintű fenntartással – szerepet kaphat a települési zöldterületek között.

Játszótér

A község területén jelenleg nincs játszótér.

A természeti értékek megóvásához, a környezeti károk csökkentéséhez és különösen kialakulásuk megelőzéséhez csak a széles társadalmi együttműködés vezethet. A környezeti érzékenység, a fenntarthatósághoz szükséges értékrend és viselkedés kialakulásához és megerősítéséhez elengedhetetlen a térségi szereplők összefogása.

A hivatalos természetvédelem, a gazdasági és közjóléti feladatot ellátók és a települési önkormányzatok, valamint a civil szervezetek és oktatási intézmények folyamatos együttműködésével, a partneri kapcsolatokra épülő hálózat kialakításával érhető el csak a környezeti szennyezés tartós visszaszorítása és a térség fenntartható fejlesztése.

Specifikus és operatív célkitűzések, javaslatok:

- **A komfortérzet és levegőminőség javítása érdekében szükséges a zöldfelületek fejlesztése (utcafásítás, edényes növények kiültetése, zöldfelület fejlesztés stb.)**
- Védett területek és épületek rendszeres karbantartása és gondozása
- **Mind szélesebb körben javasolt bevonni a lakosságot környezetünk alakítása és védelme érdekében**
- **Szorgalmazni kell a fapótlást, faültetést**
- Össze kell fogni az egyéb érdekelt felekkel, szervezetekkel, törekedni kell a természetvédelmi értékek megőrzésére, illetve azok helyreállítására
- Fontos a község területén a rendszeresen allergizáló gyomnövények, kiemelten a parlagfű és a fekete üröm mentesítés a közhasznú foglalkoztatottak bevonásával.
- A mezőgazdasági művelés alatt álló szántók művelésénél fontos, hogy megfelelő vetésforgót alakítsanak ki, ezzel elősegítve az optimális talajhasználatot, valamint megakadályozva a deflációs veszélyeket.
- **Fatelepitéseknél, növényzettelepítéseknel az őshonos fafajok, őshonos cserjefélék telepítését kell prioritásként megfogalmazni.**

IV. 10. Rendkívüli környezetszennyezések (havaría)

A rendkívüli események bekövetkezése – egy település mindennapjaiban – jelentős feladatok elé állítja az elhárításban részt vevő és közreműködő szervezeteket. Az események jellegéből adódóan bizonyos mértékig fel lehet készülni a havaria esetekre, és elhárításukra, de azok térbeni és időbeni jelentkezése összehangolt, szakszerű és célirányos cselekvést vár el a mentesítőktől.

A rendkívüli események minden esetben a lakosságot, valamint a természetes és épített környezetet is veszélyeztetik, így a problémával való foglalkozás elengedhetetlen.

A várost érintő rendkívüli események forrása lehet:

- **Az egész települést katasztrófával fenyegető ipari nagyüzem a közigazgatási területen nem található.**
- **Potenciális veszélyforrás a közlekedés.** A település forgalma közúton bonyolódik. A településen veszélyes anyagokat felhasználó ipari, mezőgazdasági létesítmény hiányában várhatóan nagyobb mennyiségű – ilyen jellegű – nyersanyag szállításával nem kell számolni. A téli közlekedés miatt szintén potenciális veszélyforrás, a hó, a jég, az ónos eső közlekedési gondokat okoz, fokozott balesetveszéllyel jár.

- Nagyobb esőzések alkalmával a többlet csapadékvíz biztonságos elvezetése okozhat gondot, a település menti folyóvizek, vízvezető árkok medrének tisztításáról, kotrásáról a megfelelő vízvezető képesség biztosítása érdekében rendszeres jelleggel gondoskodni kell.

A rendkívüli események minden esetben a lakosságot, valamint a természetes és épített környezetet is veszélyeztetik, így a problémával való foglalkozás elengedhetetlen.

Specifikus és operatív célkitűzések, javaslatok:

- **Javasolt a község számára, hogy dolgozzon ki védelmi tervet a területén esetleg bekövetkező haváriás esetek elhárítására.**
- **A tevékenységi engedélyek kiadása során javasolt kitérni –szakhatósági hozzájárulások formájában – a veszélyes anyagokkal foglalkozó üzemek ilyen irányú, speciális feladataira** (jelenleg a község területén nincs veszélyes üzem), illetve e gazdálkodó egységek ellenőrzése alkalmával – az illetékes hatóságok bevonásával – térjen ki a tevékenységi engedélyekben foglaltak szigorú betartására.
- **A település infrastrukturális fejlesztésének egyik legjelentősebb területe a belterületi vízrendezés.** Javasolt a belterületi vízrendezési tervek elkészítése, a csapadékvíz elvezető hálózat kiépítése, az utóbbi évek árvizeiből okuló patakrendezés biztosíthatja a lakókörnyezet minőségi javítását. A vízrendezés megvalósításával egyidejűleg nyílik lehetőség a belterületi úthálózat felújítására, illetve a szükséges új utak megépítésére.
- **Erősíteni javasolt az együttműködést a tárgyban érdekelt felekkel, szervezetekkel, katasztrófavédelemmel és a szomszédos Önkormányzatokkal (pl. kármentesítési anyagok, védőfelszerelések biztosítása).** E témában fontos az önkormányzat szerepvállalása az anyagi feltételek biztosítása.
- **A rendkívüli események megelőzése érdekében közösen a rendőrség, a tűzoltóság, a polgári védelem, a közegészségügy és a környezetvédelem szakembereivel kezdeményezzék egy hatósági jogosítványokkal rendelkező team felállítását – mely megfelelő technikai felszereltséggel – alkalmas lehet szállítmányok ellenőrzésére, tiltott és a környezetre veszélyes tevékenységek felderítésére.**

IV. 11. Időszaki lakossági tájékoztatás, környezeti nevelés

Lakossági tájékoztatás

A környezetvédelemről szóló **1995. LIII. tv. meghatározza a települési önkormányzatok környezetvédelmi feladatait.** Többek között rögzíti, hogy az Önkormányzat a környezet védelme érdekében:

- biztosítsa a környezet védelmét szolgáló törvények végrehajtását, ellátja a hatáskörébe utalt hatósági feladatokat,
- **a település rendezési tervével összhangban az illetékességi területre önálló környezetvédelmi programot dolgoz ki, amelyet a képviselő testület hagy jóvá**
- **együttműködik a környezetvédelmi feladatot ellátó egyéb hatóságokkal, Önkormányzatokkal, társadalmi szervezetekkel**

- elemzi és értékeli a környezet állapotát – az illetékességi területén- és arról szükség szerint, de legalább évente egyszer tájékoztatja a lakosságot.

A fentieket deklarálja a törvény együttműködésről szóló része is, mely kimondja, hogy „az állami szervek, a helyi Önkormányzatok, a természetes személyek és szervezetek, valamint más intézmények együttműködni kötelesek a környezet védelmében.” Ezt az alapelveket a program összeállításánál, végrehajtásánál, illetve a polgármesteri lakossági tájékoztatás alkalmával is figyelembe kell venni.

A fentieket összegezve a polgármesteri hivatal által tartott lakossági tájékoztatás középpontjában a különböző szervezetekkel egyeztetett, a képviselő-testület által elfogadott, folyamatosan felülvizsgált Környezetvédelmi Program kell, hogy szerepeljen a végrehajtására tett intézkedéseket, azok eredményeivel, a környezet – az előzőek eredményeként is kialakult – állapotával és az elmúlt időszakban bekövetkezett változásaival egyetemben.

A beszámolóban továbbá ki kell arra is terjedjen, hogy milyen intézkedések történtek a lakossági bejelentésekkel, milyen szankciókat alkalmazott a testület (a polgármester illetve a jegyző) a szabályokat és a rendeleteket megsértőkkel, károsítókkal szemben. Végezetül tartalmaznia kell az Önkormányzat tervezett intézkedéseit, a további feladatait, célkitűzéseit.

A hatósági jogkörű szervezetek szabályozó-ellenőrző szerepe és az infrastrukturális fejlesztések önmagukban nem elég hatékony és hatásos eszközök a megfelelő, támogató társadalmi környezet és összefogás nélkül. A fenntarthatóság feltételeinek kialakításánál különösen fontos a környezeti nevelés, mely átfogó koncepciójának kidolgozása és integrálása az óvodai, iskolai foglalkozásokba hozzájárul a felnövekvő generáció környezeti érzékenységének, környezettudatos gondolkodásának kialakulásához és megerősítéséhez is, és ezen keresztül a felnőtt lakosság érzékenységének növeléséhez is.

A természet- és környezetvédelmi szemléletformálást szolgálja, és egyben a lokális identitást erősíti a természeti értékeket ismertető kiadványok megjelentetése, kiállítások vagy a természetjárással összekapcsolt iskolai foglalkozások (erdei iskolák) szervezése is. Az együttműködés eredményeként terjedhet a térségben még alacsony szintű szelektív hulladékgyűjtés, az illegális szemétkukák megszüntetése, a védett területek természeti értékeire vigyázó, a rekreációs célú térhasználat.

V. A környezeti elemekre vonatkozó elérni kívánt célok, célállapotok összefoglalása, operatív programok

A környezeti problémák adott településre vonatkozó sajátosságainak feltárása az, amire az egész tervezési folyamat épülhet. Így első lépésben a település környezeti állapotát ismertettük, majd a helyzetértékelés után minden fejezet végén javaslatokat fogalmaztunk meg.

A környezeti elemekre vonatkozó elérni kívánt célokat, célállapotokat ezek alapján határoztuk meg. A célkitűzések megvalósításának tudományos, kulturális, szociális, gazdasági elemei egyaránt vannak, illetve rövid-, közép- és hosszú távú célokat egyaránt tartalmaz.

A célállapotok kijelölése és tisztázása önmagában nem jelent értéksorrendet, ezért prioritásokat szükséges kialakítani.

A prioritást élvező célokat az önkormányzattal egyeztetve javasoltuk kijelölni.

Ezek alapján prioritást élvez:

- Elsősorban az ivóvízbázisvédelmet, a talaj a felszín alatti vizek védelmét szem előtt tartva, a község adottságait és gazdasági helyzetét figyelembe véve a minden szempontból legoptimálisabb megoldás a kiépített szennyvízközmű hálózatra való rácsatlakozások arányának növelése, 100 %-sá tétele
- Hulladékgazdálkodási tervben foglaltak megvalósítása, kiemelten a szelektív hulladékgyűjtés bevezetése pályázati forráslehetőségek igénybe vételével
- Belvízrendezési tervek elkészítése, hiányzó csapadékvíz elvezető árkok kiépítése, meglévők rendszeres karbantartása
- Közutak minőségének folyamatos javítása, felújítása, új burkolattal való ellátása
- Települési zöldfelületek arányának növelése
- Illegális hulladéklerakások elleni további és sikeres megelőző akciók folytatása
- Lakossági szemléletformálás és környezeti nevelés

A következőkben a célokat, a célállapotokat foglaltuk össze, konkrét operatív programokkal és forrásigényük megjelölésével.

Ki kell emelnünk, hogy a program a nyitott tervezés keretében készült, a jövőben az általa nyújtott keretek között dinamikusan módosulhat, változhat.

V. 1. Hulladékgazdálkodás

V. 1. 1. Térségi Hulladékgazdálkodási projektben szereplő célok megvalósításának elősegítése

Cél:

Az Önkormányzat számára 2004-ben készült el a helyi hulladékgazdálkodási terv, melyben a jövőbeli hulladékgazdálkodási vonatkozású feladatokat az Önkormányzat térségi szinten

tervezte megvalósítani. Fontos célkitűzés egy korszerű, komplex hulladékgazdálkodási rendszerben való részvétel.

Operatív lépések:

- Regionális szinten megszervezett korszerű hulladékgazdálkodási rendszerhez való csatlakozás a szükséges helyi hulladékgazdálkodási elemek megvalósításával (pl. szelektív gyűjtési rendszer további bővítése – házi komposztálás, házhoz menő gyűjtőjáratok, több hulladékgyűjtő sziget stb.)
- A célok megvalósításának ütemezése
- Megvalósult célok folyamatos fenntartása, ellenőrzése

Monitoring, indikátor (az előrehaladás mutatói)

- célok megvalósulása

Program koordinátora:

Az Önkormányzat részéről kijelölt személy és külső cég/ek.

Ezen célrendszer részét képező alcélok:

V. 1. 2. Szelektív hulladékgyűjtési rendszer bővítése

Cél

A városban már bevezetésre került a szelektív hulladékgyűjtés, gyűjtőszigetek kialakításával. Egy hatékonyan működő hulladékkezelési rendszerben azonban fontos ezen gyűjtőszigetek számának bővítése, illetve házhoz menő begyűjtő járatok kialakítása (mely a családi házas övezetekben teszi lehetővé előre kiadott műanyag zsákokban a hasznosítható hulladékfrakciók szétválogatását, lerakástól való eltérítését ún. zsákos gyűjtés).

Operatív lépések

- regionális szintű hulladékgazdálkodási rendszerben való részvétel
- lakossági felmérés az igényekről (a további telepítési pontok kiválasztása érdekében)
- további hulladékszigetek helyszíneinek megválasztása (optimális ráhordási távolságok figyelembe vételével)
- a jelenlegi kommunális hulladékbegyűjtést végző cég bevonásával a szelektív gyűjtés megszervezése
- további hulladékszigetek létrehozása (forráslehetőségek függvényében)
- hulladék gyűjtő udvar létesítése
- lakossági tájékoztatás

Monitoring, indikátorok:

- hulladékgyűjtő szigetek száma
- zsákos hulladékgyűjtésbe bevont háztartások száma, aránya
- szelektíven gyűjtött hulladékok mennyisége
- lerakásra kerülő hulladékmennyiségek csökkentése
- szelektív gyűjtésbe bevont lakosságszám

Program koordinátora és felelőse:

Az Önkormányzat részéről kijelölt személy és külső cég/ek.

Ütemterv

Operatív lépések	Ütemezés									
	2011. év				2012. év				2013. év	2014-2016.
	1. negyedév	2. negyedév	3. negyedév	4. negyedév	1. negyedév	2. negyedév	3. negyedév	4. negyedév	1. félév	2. félév
Regionális szintű korszerű hulladékgazdálkodási rendszerben való részvétel										
Igényfelmérés										
További gyűjtőszigetek helyének kijelölése										
További gyűjtőszigetek kialakítása Zsákos hulladékgyűjtés további elterjesztése										
Szelektív gyűjtési rendszer működtetése										
Szelektív gyűjtési rendszer folyamatos népszerűsítése										
Megvalósítás forrásigénye:	3-5 MFt									
Forráslehetőség:	Ágazati forrás: KvVM II. Nemzeti Fejlesztési Terv: KEOP, ROP Lakossági és gazdasági szereplők Többcélú kistérség támogatása Települési önkormányzat hozzájárulásai Civil szervezetek támogatásai									

V. 1. 3. Bio(szerves) hulladék lakossági komposztálásának elősegítése

Cél

A lerakott hulladék szerves anyag tartalmát folyamatosan csökkenteni kell (a hulladékgazdálkodásról szóló 2000. évi XLVII. tv. 56 § alapján).

A cél megvalósítása érdekében a házikerti komposztálás támogatásának rendszerét javasolt kiépíteni.

Operatív lépések

- lakossági igényfelmérés pl. települési, közös eszközbeszerzésre vonatkozóan (aprító, komposztálóláda stb.)
- forráslehetőségek kutatása

- beszerzés pl. gyártótól
- lakossági tájékoztatás
- mintaprogramok szervezése (pl. oktatási intézményekben stb.)

Monitoring, indikátorok

- lakossági felmérés
- eszközbeszerzés (db szám)

Program koordinátora

Az Önkormányzat részéről kijelölt személy és külső cég/ek.

Operatív lépések	Ütemezés											
	2011. év				2012. év				2013. év		2014-2016.	
	1. negyedév	2. negyedév	3. negyedév	4. negyedév	1. negyedév	2. negyedév	3. negyedév	4. negyedév	1. félév	2. félév		
Lakossági igényfelmérés												
Pályázati forráslehetőségek keresése												
Pályázati dokumentáció összeállítása, benyújtása												
Házi komposztálás edényzeteinek beszerzése												
Lakossági tájékoztatás, mintaprogramok szervezése												
A megvalósítás forrásigénye:	4-5 MFt											
Forráslehetőség:	Ágazati forrás: KvVM II. Nemzeti Fejlesztési Terv: KEOP, ROP Lakossági és gazdasági szereplők Többcélú kistérség támogatása Települési önkormányzat hozzájárulásai Civil szervezetek támogatásai											

V. 2. Csapadékvíz elvezetés és felszíni vízrendezés

V. 2. 1. Belterületi vízrendezési tervek elkészítése, hiányzó árokrendszer kiépítése, meglévő árokrendszer karbantartása

Cél

Nagy mennyiségű csapadék biztonságos elvezetésének megoldása, nyílt árokrendszer megtervezése és kiépítése. A belterületi vízrendezési tervek elkészíttetése és engedélyeztetése, valamint az engedélyes terveknek megfelelő kivitelezés. Közterületek, közutak minőségi állapotának megóvása és belvízkárok megelőzése.

Operatív lépések

- település felmérése
- műszaki terv készítése, kalkuláció
- pályázati források megszerzése
- meglévő rendszer karbantartása, árokrendszer bővítése, rekonstrukciója

Monitoring, indikátorok

- tervdokumentáció elkészülte
- felújított árokrendszer
- kiépített árokrendszer

Program koordinátora

Az Önkormányzat részéről kijelölt személy és külső cég/ek.

Ütemterv

Operatív lépések	2011. év				2012. év				2013. év		2014-2016.	
	1. negyedév	2. negyedév	3. negyedév	4. negyedév	1. negyedév	2. negyedév	3. negyedév	4. negyedév	1. félév	2. félév		
Település felmérése												
Fejlesztési és beruházási szükségletek meghatározása												
Pályázati források keresése, pályázatkészítés												
Vízvezetési tervek, vízjogi engedélyek beszerzése												
Kivitelezés, árkok kiépítése, fejlesztések megvalósítása												
Megvalósítás forrásigénye:	50-150 MFt											
Forráslehetőség:	II. Nemzeti Fejlesztési Terv: KEOP, ROP Többcélú kistérség támogatása Települési önkormányzat hozzájárulásai Civil szervezetek támogatásai											

V. 2. 2. Patakmeder tisztítás

Cél

A települést érintő patakok tisztítása, mederkotrása. A feliszapolódás megszüntetése, az összegyűlt hordalékok eltávolítása, ezáltal biztosítva a nagy mennyiségű csapadék biztonságos elvezetését. Belvíz- és árvízveszély csökkentése. Közvetett módon a felszíni vizek minőségének javítása, valamint az élővilág (flóra és fauna) fenntartása. A mederkotrást, szükségességét előzetesen egyeztetni kell az illetékes Közép-Duna-Völgyi Vízügyi Igazgatósággal és az illetékes Bükk Nemzeti Parkkal.

Operatív lépések

- Pályázati lehetőség kutatása a forrás biztosításához, pályázatírás
- Mederkotrás

Monitoring, indikátorok (az előrehaladás mutatói):

- munka kivitelezése

Program koordinátora

Az Önkormányzat részéről kijelölt személy és külső cég/ek.

Operatív lépések	Ütemezés									
	Ütemezés									
	2011. év				2012. év				2013. év	2014-2016.
	1. negyedév	2. negyedév	3. negyedév	4. negyedév	1. negyedév	2. negyedév	3. negyedév	4. negyedév	1. félév	2. félév
Pályázati lehetőségek felkutatása, pályázatírás										
Munka megvalósítása										
Megvalósítás forrásigénye:	20-50 MFt									
Forráslehetőség:	II. Nemzeti Fejlesztési Terv: KEOP, ROP Többcélú kistérség támogatása Települési önkormányzat hozzájárulásai Civil szervezetek támogatásai									

V. 3. Szennyvízkezelés

Cél

A kiépített szennyvízkozmű hálózatra való rácsatlakozási arány növelése, 100 %-sá tétele. Szigorúbb ellenőrzési rendszer kidolgozása a hálózatra rá nem kötött háztartások

kommunális szennyvízkezelésének ellenőrzése érdekében. Az illegális szennyvízkezelésből származó környezeti károk megelőzése a felszín alatti vizek minőségi védelme érdekében is kiemelt fontosságú. Javasolt a talajterhelési díj további alkalmazása.

Operatív lépések

- Lakossági tájékoztatás
- Ellenőrzési, beszámoltatási rendszer bevezetése
- Talajterhelési díj további alkalmazása

Monitoring, indikátorok

- Szennyvízközmű hálózatra rácsatlakozott háztartások száma, aránya
- Települési folyékony hulladék illegális kezeléséből származó problémák számának csökkenése (pl. átmeneti bűzhatás)
- Tisztítótelepre beszállított települési folyékony hulladék mennyisége

Program koordinátora

Az Önkormányzat részéről kijelölt személy és külső cég/ek.

Ütemezés

Operatív lépések	Ütemezés									
	2011. év				2012. év				2013. év	2014-2016.
	1. negyedév	2. negyedév	3. negyedév	4. negyedév	1. negyedév	2. negyedév	3. negyedév	4. negyedév	1. félév	2. félév
Lakossági tájékoztatás										
Ellenőrzési, beszámoltatási rendszer kidolgozása és működtetése										
Talajterhelési díj alkalmazása										
Közmű hálózattal el nem látott településrészek vonatkozásában közszolgáltatás szervezése										
A megvalósítás forrásigénye:	2-3 MFt									
Forráslehetőség:	Települési önkormányzat költségvetése									

V. 4. Levegőminőség javítása, közlekedésszervezés

V. 4. 1. Szilárd, minőségileg jobb burkolatú arányának növelése

Cél

Szükség szerint az önkormányzatok kezelésében lévő utakat szilárd és jobb minőségű burkolattal kell ellátni.

Operatív lépések:

- A burkolási munkákba bevont utak meghatározása, szükséges munkák konkretizálása, műszaki jellegű paraméterek meghatározása
- Forráslehetőségek feltérképezése, pályázatírás
- Önerő biztosítás a városi költségvetés keretein belül
- A kivitelezési munkákra vonatkozó pályázat kiírása
- Kivitelezés

Monitoring, indikátorok

- burkolt utak aránya
- évenkénti beszámolók

Program koordinátora

Az Önkormányzat részéről kijelölt személy és külső cég/ek.

Ütemezés

Operatív lépések	Ütemezés											
	2011. év				2012. év				2013. év		2014-2016.	
	1. negyedév	2. negyedév	3. negyedév	4. negyedév	1. negyedév	2. negyedév	3. negyedév	4. negyedév	1. félév	2. félév		
Burkolási és fejlesztési munkákba bevonni kívánt utak meghatározása												
Pályázatírás												
Műszaki tervek elkészítése, engedélyeztetés												
Megvalósítás												
Megvalósítás forrásigénye:	10-25 M Ft/km											
Forráslehetőség:	II. Nemzeti Fejlesztési Terv Lakossági és gazdasági szereplők Többcélú kistérségi társulás pályázatai NORDA											

V. 5. Lakossági allergizáló gyomnövények kiemelten parlagfű és fekete üröm mentesítő akciók szervezése

Cél

A pollenallergiás panaszok gyakoriságának illetve kialakulásuk veszélyének csökkentése. A parlagfű (*Ambrosia elatior*) és fekete üröm észak-amerikai jövevényfaj, amely bolygatott területeken tömeges lehet. Virágzásuk július első felétől október elejéig tart, irritációt könnyen kiváltó pollenjét nagyobb tömegben termeli, mint a fűfélék együttvéve. A pollentermelés megakadályozásának hatékony és környezetbarát módja a települések környezetében a művelés alatt nem álló, frissen felhagyott területek rendszeres mentesítése kézi gyomlálással vagy kaszálással, a virágzás megkezdése előtti időszakban. A gyűjtés megszervezéséhez szükséges felmérni a potenciális termőhelyeket, majd az akció időpontjáról, helyszínéről célszerű tájékoztató szórólapokat készíttetni, amely fontos információkat is tartalmazhat a parlagfűről, fekete ürömről, illetve útmutatást adhat a növény felismeréséhez.

Operatív lépések

- Termőhelyek felmérése (minden évben, potenciális termőhelyek is)
- A gyűjtőakciók, mentesítő akciók megszervezése
- Lakossági tájékoztató anyagok (szórólap) készíttetése, Gyűjtés (köz munkások bevonásával)

Monitoring, indikátorok

- Éves parlagfüves és fekete üröm terület-kataszter
- Szórólapok, a felmért területeken a virágzó parlagfű/fekete üröm mennyiségének csökkentése, Pollenallergiás panaszok számának csökkentése

Program koordinátora

Az Önkormányzat részéről kijelölt személy és külső cég/ek.

Ütemezés

Operatív lépések	Ütemezés											
	2011. év				2012. év				2013-2016. év			
	április	május	június	július	április	május	június	július	április	május	június	július
Termőhelyek felmérése												
Mentesítő akciók szervezése												
Mentesítés												
Megvalósítás forrásigénye:	Évente: 400-700 eFt											
Forráslehetőség:	Ágazati forrás: KvVM Regionális fejlesztési források											

V. 6. Talaj- és talajvíz védelem

V. 6. 1. Környezetkímélő mezőgazdasági művelési módok elterjesztése

Cél

Mezőgazdasági eredetű környezeti terhelés csökkentése. A jelenlegi gyakorlat szerint folytatott mezőgazdasági művelési módok jelentősen terhelik a talajt és a felszín alatti vizeket, illetve a felszíni vizeket. Számos a fent említett környezeti elemeket kímélő művelési mód ismert mind a hazai, mind a nemzetközi gyakorlatból. Az említett gyakorlatokat a gazdákkal ismertetve a mezőgazdaság okozta környezeti terhelés csökken.

Operatív lépések

- A mezőgazdasági művelési módok felmérése a település területén
- Az alkalmazott művelési módokat kiváltó, környezetkímélő módokat bemutató tanulmány készítése
- A környezetkímélő művelési módok bemutatása a helyi gazdáknak
- A gazdáknak évente egyszeri tájékoztatás (lehetőleg a téli napokban) az újonnan megismert környezetkímélő mezőgazdasági művelési módokról, illetve a lehetőség biztosítása az egymás közti tapasztalatcserére

Monitoring, indikátorok

- A felmérés elkészül, a tanulmány összeállításra kerül
- A környezetkímélő mezőgazdasági módot alkalmazó gazdák aránya nő
- Évenkénti tájékoztatón megjelenő gazdák aránya/száma nő

Program koordinátora

Az Önkormányzat részéről kijelölt személy és falugazdász.

Ütemezés

Operatív lépések	Ütemezés											
	2011. év				2012. év				2013-2016.			
	1. negyedév	2. negyedév	3. negyedév	4. negyedév	1. negyedév	2. negyedév	3. negyedév	4. negyedév	1. negyedév	2. negyedév	3. negyedév	4. negyedév
Mezőgazdasági művelési módok felmérése, tanulmány készítés												
Környezetkímélő művelési módokat népszerűsítő, bemutató akció												
Évenkénti tájékoztatás												
Megvalósítás forrásigénye:	12-20 MFt											
Forráslehetőség:	II. Nemzeti Fejlesztési Terv: AVOP Regionális Fejlesztési Források											

V. 6. 2. Irányelvek kidolgozása a mezőgazdasági műtrágyák- és növényvédő szerek használatra

Cél

A térségi felszíni és felszín alatti vizeket érintő diffúz szennyezések visszaszorítása, a vízminőségi paraméterek javítása. A diffúz szennyezések legfontosabb forrása a város vonatkozásában a mezőgazdaság. A víztereket a társulás területén érő diffúz szennyezések mértéke nem ismert pontosan, de általában minden mezőgazdasági területre jellemző. A mezőgazdasági eredetű diffúz szennyezések visszaszorítása érdekében a földművelésben használt növényvédő szerek és műtrágyák felhasználására vonatkozóan célszerű irányelveket kidolgozni. Ehhez szükség van a művelt területek talajadottságainak pontos ismeretére, amihez az információ legfőbb forrása a Növényegészségügyi és Talajvédelmi Állomás. Ezzel együtt szükséges felmérni a gazdálkodók vegyszer- és műtrágya-felhasználási igényeit és lehetőségeit, amiben a falugazdászok közreműködése jelentős segítség lehet.

Operatív lépések

- Talajérzékenység vizsgálatok eredményeinek beszerzése, a kemizáció és műtrágyahasználat lehetőségeinek értékelése
- Termelői gyakorlatok és igények felmérése
- Felhasználói irányelvek kidolgozása
- Komposzt és szerves trágyák felhasználásának támogatása (szinergiában a hulladékgazdálkodási témakörben megfogalmazott célokkal)

Monitoring, indikátorok

- Adatbázis a művelt földterületek talajadottságairól
- Információbázis nagysága a termelői gyakorlatokról és igényekről
- Mezőgazdasági irányelvek kidolgozása a termelők részére
- Integrált illetve biogazdálkodás szerinti termelési módszereket alkalmazó termelők száma
- Éves szinten mezőgazdasági területekre kijutatott műtrágya- és növényvédőszer használat
- Komposztfelhasználás támogatása

Program koordinátora és felelőse: Az Önkormányzat részéről kijelölt személy, falugazdász

Ütemterv

Operatív lépések	Ütemezés											
	2011. év				2012. év				2013-2016. év			
	1. negyedév	2. negyedév	3. negyedév	4. negyedév	1. negyedév	2. negyedév	3. negyedév	4. negyedév	1. negyedév	2. negyedév	3. negyedév	4. negyedév
Talajadottságok értékelése												
Termelői gyakorlatok és igények felmérése												
Felhasználói irányelvek kidolgozása												
Komposzt és szerves trágyák felhasználásának szorgalmazása												
Megvalósítás forrásigénye:	20-25 MFt											
Forráslehetőségek:	II. Nemzeti Fejlesztési Terv: AVOP Regionális Fejlesztési Források Mezőgazdasági jellegű támogatások											

V. 7. Energiagazdálkodás

V. 7. 1. Közterületi energiafelhasználás csökkentése

Cél

A közterületi energiafelhasználás csökkentése. A közterületi energiafelhasználás jelentősen csökkenthető (kb. 40 %-kal) korszerűsítési program végrehajtásával. A közvilágítás korszerűsítése esetén az áramszolgáltató bevonható a programba a megfelelő finanszírozási konstrukció kialakításával (a korszerűsítést az áramszolgáltató térítésmentesen elvégzi, a beruházás a szolgáltatónak az energia megtakarítással megtérül).

Operatív lépések

- Áramszolgáltató megkeresése
- Korszerűsítési munkálatok elvégzése

Monitoring, indikátorok

- Felhasznált áram mennyisége

Program koordinátora és felelőse: Az önkormányzat részéről kijelölt személy, ÉMÁSZ.

Ütemezés

Operatív lépések	Ütemezés											
	2011. év				2012. év				2013-2015. év			
	1. negyedév	2. negyedév	3. negyedév	4. negyedév	1. negyedév	2. negyedév	3. negyedév	4. negyedév	1. negyedév	2. negyedév	3. negyedév	4. negyedév
Áramszolgáltató megkeresése												
Korszerűsítési munkálatok elvégzése												
Megvalósítás forrásigénye:	Fel kell mérni az áramszolgáltatóval együttműködve											
Forráslehetőség:	Regionális Fejlesztési források Többcélú kistérség támogatása Települési önkormányzat hozzájárulása											

V. 7. 2. Közintézményi energiafelhasználás csökkentése

Cél

A közintézmények energiafelhasználásának csökkentése.

A közintézmények energiafelhasználása jelentősen csökkenthető korszerűsítési programok végrehajtásával. A beruházással fajlagosan sok energia takarítható meg (a megtérülési idő rövidebb), mivel egy-egy közintézmény energiafelhasználása nagy, illetve a szükséges berendezések beszerzése fajlagosan olcsóbb több közintézmény együttes korszerűsítése esetén. Világítástechnikai korszerűsítés esetén az áramszolgáltató is bevonható a programba a megfelelő finanszírozási konstrukció kialakításával (a korszerűsítést az áramszolgáltató térítésmentesen elvégzi a további üzemeltetés fejében). A program keretein belül az alábbi korszerűsítések végrehajtása lehetséges:

Hőszigetelés terén:

- termoüveg beépítése
- nyílászáró tömítés
- külső hőszigetelő vakolat alkalmazása
- tetőszigetelés elvégzése
- panelszigetelés

Fűtéstechnika terén:

- napenergia, geotermikus energiaforrásokra épülő rendszerek alkalmazása
- csőszigetelés elvégzése
- biogázhasznosító létesítése

Elektromos áram terén:

- világítótestek korszerűsítése (pl. energiatakarékos izzók)
- nagyfogyasztók cseréi

- időkapcsolók alkalmazása
- mozgásérzékelős világítótestek alkalmazása

Vízmelegítés/vízgazdálkodás terén

- esővíz hasznosítás
- korszerű vízmelegítők üzembe helyezése
- víztakarékos csaptelepek beépítése

Operatív lépések:

- Közintézmények megkeresése, az energiatakarékossági lehetőségek felmérése
- A felmérés alapján megállapított korszerűsítési munkálatokhoz szükséges berendezések (izzók, nyílászárók stb.) gyártóinak, illetve az áramszolgáltató megkeresése
- Pályázati lehetőségek keresése
- Korszerűsítési munkálatok végrehajtása, megvalósítása

Monitoring, indikátorok:

- Az egyes közintézmények korszerűsítési igényeit tartalmazó dokumentum elkészül
- Korszerűsítési munkálatok végrehajtása
- Közintézmények által felhasznált energia mennyisége, értékének csökkenése

Program koordinátora, felelőse: Önkormányzat részéről kijelölt személy, együttműködve a közintézmények vezetőivel.

Ütemterv

Operatív lépések	Ütemezés											
	2010. év				2011. év				2012-2015.			
	1. negyedév	2. negyedév	3. negyedév	4. negyedév	1. negyedév	2. negyedév	3. negyedév	4. negyedév	1. negyedév	2. negyedév	3. negyedév	4. negyedév
Közintézmények megkeresése, energiatakarékossági lehetőségek felmérése												
Beszállítók és szolgáltató társaságok megkeresése, egyeztetések												
Pályázati lehetőségek keresése, pályázatírás												
Korszerűsítési munkálatok végrehajtása												
Megvalósítás forrásigénye:	Nem ismert, fel kell mérni											
Forráslehetőség:	Regionális Fejlesztési Források Többcélú kistérség támogatása Települési önkormányzat hozzájárulása											

V. 7. 3. Lakossági tájékoztatás az energiatakarékossági lehetőségekről

Cél

A lakosság energiatakarékossági ismereteinek növelése. A cél elérése érdekében a legfontosabb a lakossági környezettudatos fejlesztése, az energiatakarékos fogyasztói szokások erősítése. Ennek előnye, hogy új energiatakarékos eszközök beszerzését a lakosság részéről nem igényli, de betartásával viszonylag nagy energia mennyiség takarítható meg. A lakossági környezettudatos fejlesztése kiadványokon keresztül történhet.

Operatív lépések

- Energiatakarékossági ismereteket tartalmazó anyag összeállítása a közüzemeltetők bevonásával
- Az energiatakarékossági ismereteket tartalmazó szórólapok elkészítése, terjesztése

Monitoring, indikátorok:

- Az anyag elkészül, szórólapok kiosztása megtörténik
- Lakosság által felhasznált energiamennyiség csökken

Program koordinátora és felelőse:

Az Önkormányzat részéről kijelölt személy, együttműködve a képviselőkkel, helyi lakossággal.

Ütemezés

Operatív lépések	Ütemezés											
	2010. év				2011. év				2012-2015.			
	1. negyedév	2. negyedév	3. negyedév	4. negyedév	1. negyedév	2. negyedév	3. negyedév	4. negyedév	1. negyedév	2. negyedév	3. negyedév	4. negyedév
Energiatakarékossági ismereteket tartalmazó anyag összeállítása												
Szórólapok elkészítése és terjesztése												
Megvalósítás forrásigénye:	0,8-1 MFt											
Forráslehetőség:	Ágazati forrás Regionális Fejlesztési forrás Nemzeti Civil Alap											

V. 7. 4. Zöldfelület megőrzése, természetes növényzet fenntartása

Cél

A fákat fenyegető gombafertőzések által fertőzött fák újraterelítése, a talajadottságok figyelembe vételével, elsősorban őshonos fafajok és cserjefélék telepítése

Operatív lépések

- Facseteték beszerzése
- Újratelepítés helyi erők bevonásával

Monitoring, indikátorok

- Fatelepítés sikeressége

Program koordinátora és felelőse:

Az Önkormányzat részéről kijelölt személy.

Ütemterv

Operatív lépések	Ütemezés											
	2010. év				2011. év				2012-2015.			
	1. negyedév	2. negyedév	3. negyedév	4. negyedév	1. negyedév	2. negyedév	3. negyedév	4. negyedév	1. negyedév	2. negyedév	3. negyedév	4. negyedév
Facseteték beszerzése												
Újratelepítés												
Megvalósítás forrásigénye:	Nem ismert, fel kell mérni											
Forráslehetőség	Települési önkormányzat											

V. 8. Szemléletformálás, környezeti nevelés**V. 8. 1. Lakossági szemléletformálás****Cél**

A lakosság tájékoztatási rendszerének kidolgozása.

A lakosság folyamatos tájékoztatása a környezet állapotáról, illetve a környezetvédelemmel kapcsolatos tevékenységek (akciók) eredményeiről.

Operatív lépések

- A környezeti állapotfelmérések eredményeinek feldolgozása – adatbázis kialakítása
- A lakosság környezettel kapcsolatos információ igények felmérése
- A tájékoztatás módszerének kiválasztása
- A tájékoztatási rendszer működtetése – civil szervezetek bevonásával

Monitoring, indikátorok

- Adatbázis kiépítése, bővítésének nyomon követése
- Lakossági felmérések dokumentumai, tájékoztató dokumentumok száma

- Tájékoztatás rendszeressége

Program koordinátora és felelőse:

Az Önkormányzat részéről kijelölt személy, együttműködve a civil szervezetekkel.

Ütemezés

Operatív lépések	Ütemezés											
	2010. év				2011. év				2012-2015.			
	1. negyedév	2. negyedév	3. negyedév	4. negyedév	1. negyedév	2. negyedév	3. negyedév	4. negyedév	1. negyedév	2. negyedév	3. negyedév	4. negyedév
A környezeti állapotfelmérések eredményeinek feldolgozása – adatbázis kialakítása												
A lakosság környezettel kapcsolatos információ igények felmérése												
A tájékoztatás módszerének kiválasztása												
Tájékoztatási rendszer elindítása												
Megvalósítás forrásigénye:	2-5 MFt											
Forráslehetőség:	Ágazati forrás: KvVM II. Nemzeti Fejlesztési Terv (projektek keretében)											

V. 8. 2. Környezettudatos nevelés

Cél

A környezettudatos fogyasztói magatartás kialakítása.

Nevelési programok kidolgozása már az óvodás korosztálytól kezdve. Általános iskolában bővíthet mérésekkel, szakkörök, vetélkedők szervezésével.

Operatív lépések

- Pályázati lehetőségek kutatása a források megteremtése érdekében
- Szakértők bevonása pályáztatás útján
- Programok kidolgozása
- A programok beépítése a helyi iskolák, óvodák tantervébe

Monitoring, indikátorok

- Programok száma és beépítésük az óvodai és általános iskolai tantervbe
- Programok eredményessége
- Iskolai szakkörök, vetélkedők száma, gyakorisága és eredményessége

Program koordinátora és felelőse:

Önkormányzat részéről kijelölt személy, együttműködve az óvodákkal, iskolákkal és civil szervezetekkel

Ütemezés

Operatív lépések	Ütemezés											
	2011. év				2012. év				2013-2015.			
	1. negyedév	2. negyedév	3. negyedév	4. negyedév	1. negyedév	2. negyedév	3. negyedév	4. negyedév	1. negyedév	2. negyedév	3. negyedév	4. negyedév
Pályázati lehetőségek felkutatása												
Szakértők pályáztatása												
Programok kidolgozása												
Programok integrálása a tantervekbe												
Megvalósítás forrásigénye:	3-15 MFt											
Forráslehetőség:	Ágazati forráslehetőség: KvVM II. Nemzeti Fejlesztési Terv Regionális Fejlesztési Források											

V. 9. Parkok, zöldfelületek karbantartása, fejlesztése**Cél**

Parkok, zöldterületek, kirándulóhelyek létesítése, fenntartása. Gyermekek részére játszóterek létesítése, játszóeszközök, berendezések műszaki állapotának, karbantartásának felmérése. A zöldfelületeken, a település közigazgatási területén található fák, természet- és műemlékvédelmi értékek megőrzése, a település esztétikai képének és értékének javítása.

Operatív lépések

- Pályázati források felmérése
- Tervek elkészítése

Monitoring, indikátorok

- Esztétikai kép javul
- Játszóterek korszerűsödnek
- Zöldfelületek rendezettek

Program koordinátora és felelőse:

Az Önkormányzat részéről kijelölt személy

Ütemezés

Operatív lépések	Ütemezés											
	2011. év				2012. év				2013-2015.			
	1. negyedév	2. negyedév	3. negyedév	4. negyedév	1. negyedév	2. negyedév	3. negyedév	4. negyedév	1. negyedév	2. negyedév	3. negyedév	4. negyedév
Pályázati források felmérése												
Pályázatkészítés												
Tervek elkészítése												
Kivitelezés												
Megvalósítás forrásigénye	2-4,5 MFt											
Forráslehetőség	Ágazati források Regionális Fejlesztési Források Települési Önkormányzat hozzájárulása Lakossági és gazdasági szereplők hozzájárulása											

V. 10. Hiányzó helyi rendeletek és szabályzatok megalkotása (jogalkotás)

Cél

A hiányzó helyi rendelkezések és szabályzatok megalkotása
 A jelenleg létező környezetvédelmi önkormányzati rendeletek felülvizsgálata, módosítások és új, hiányzó jogszabályok megalkotása.

Operatív lépések

- A létező rendeletek számbavétele, felülvizsgálatok szükségességének értékelése
- Hiányzó rendeletek megalkotása, kihirdetése
- Szükséges módosítások rendeleti szintű átvezetése és kihirdetése

Monitoring, indikátorok

- Módosítások és új jogszabályok száma

Program koordinátora és felelőse:

Az Önkormányzat részéről kijelölt személy, együttműködve az önkormányzat környezetvédelmi megbízottjával.

Ütemezés

Operatív lépések	Ütemezés											
	2011. év				2012. év				2013-2015.			
	1. negyedév	2. negyedév	3. negyedév	4. negyedév	1. negyedév	2. negyedév	3. negyedév	4. negyedév	1. negyedév	2. negyedév	3. negyedév	4. negyedév
Meglévő rendeletek felülvizsgálata												
Hiányzó rendeletek megalkotása, rendelkezési csomag összeállítása												
Megvalósítás forrásigénye:	-											
Forráslehetőség	-											

VI. Környezetvédelmi feladatok finanszírozása

A környezetvédelemről szóló törvény külön fejezetben szabályozza a környezetvédelem gazdasági alapjait. A települési környezetvédelmi programban meghatározott feladatok ellátását az alábbi forrásokból finanszírozhatják:

- elkülönített állami pénzalapok, területfejlesztési tanácsok által biztosított pályázati lehetőségek igénybevétele
- önkormányzati költségvetés

Az egyes környezetvédelmi akciók keretében megjelölt feladatokhoz rendelt költségek keretjellelűek, közelítő informatív jellelűek. A magas számok kapcsán fontosnak tartjuk megjegyezni, hogy a kezdeti időszakban a szükséges eszközrendszer kialakításával javasoljuk megteremteni azon feltételeket, amelyek a tervidőszak második három éves időszakát érintő periódusban jól tervezett projektekkal, tervezett pénzügyi forrásokkal kezdjék meg.

Az Európai Unióhoz való csatlakozás egyik lényeges feltételét képezte a tervezési és finanszírozási rendszerek EU szabályok szerinti kialakítása, annak érdekében, hogy az megfeleljen az EU társfinanszírozást nyújtó kohéziós alapok által szabott követelményeknek.

Az akcióprogramok finanszírozásának főbb típusai az alábbiak:

- önkormányzat által finanszírozott kezdeményezések, beruházások
- gazdálkodó szervezetek által finanszírozott beruházások
- regionális pályázat keretében finanszírozott kezdeményezések
- költségvetési támogatások
- Nemzetközi (EU) és hazai pályázati úton finanszírozott beruházások
- Lakosság által finanszírozott kezdeményezések

II. NFT (II. Nemzeti Fejlesztési Terv)

A Nemzeti Fejlesztési Tervben 2007-2013 közötti időszakra vonatkozóan az alábbi operatív programok kerültek létrehozásra:

Közösségi Kezdeményezések

Állami források

- Ágazati források és célelőirányzatok

Regionális és önkormányzati források

- regionális fejlesztési előirányzatok
- önkormányzati költségvetés, környezetvédelmi alap

Privát források:

- civil szervezetek
- lakosság
- közszolgáltató
- koordináló szervezetek
- gazdálkodók

Nagykökényes település Önkormányzata kiemelt prioritást kíván biztosítani a környezetvédelmi szempontok, természetvédelmi előírások érvényre jutásának mind az önkormányzati rendeletalkotás, mind a településtisztasági akciók szervezése során a helyi lakosság életminőségének javítása érdekében. Ezen elv mentén folyamatosan figyelemmel kísérik a lakosság részéről megfogalmazott igények mellett a jogszabályi követelmények változását és a rendelkezésre álló pályázati forráslehetőségeket.

Jelen környezetvédelmi program a gördülő tervezés keretén belül is az újonnan megjelenő igények és követelmények rendszeréhez kíván alkalmazkodni annak kétéves felülvizsgálatával és rendszeres aktualizálásával.

A környezetvédelmi program tematikus elemenként tagolva jelöli ki az érintett területre vonatkozóan kidolgozott cselekvési programokat és célokat, tekintetbe véve a bekerülési értéket, valamint a jövőben rendelkezésre álló finanszírozási lehetőségeket.

K i v o n a t

Nagykökényes Község Önkormányzata Képviselő-testületének 2010. szeptember 15-i ülésének jegyzőkönyvéből

43/2010. (IX.15.) számú képviselő-testületi határozat:

A Környezet védelméről szóló mód. 1995. évi LIII. Tv. 46. §-ban foglalt kötelezettség alapján Nagykökényes Községi Önkormányzat Képviselő-testülete elfogadta a jegyzőkönyv mellékletét képező Nagykökényes Település Környezetvédelmi Programját.

kmf.

Török László s.k.
polgármester

Peterkéné dr. Farkas Andrea s.k.
körjegyző

A másolat hitelül:

Podonyi József
Podonyi Józsefné
jegyzőkönyv-vezető

